

VZNESENÉ PRIPOMIENKY V RÁMCI MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

LP/2025/397 Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024

Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných

97 / 1

	Subjekt	Pripomienka	Typ	Spôsob vyhodnotenia (A/N + odôvodnenie)
1.	Verejnosť	V návrhu Uznesenia vlády Slovenskej republiky požadujeme slová „A. schvaľuje“ zmeniť na: „A. berie na vedomie“. Odôvodnenie: a) Máme za to, že nie je dôvod, aby vláda SR schvaľovala Správu (splnomocnenca) o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024. Plne postačuje, keď/ak vláda SR jeho Správu zoberie na vedomie. b) Podľa čl. 4 ods. 1 písm. b Štatútu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny v rámci jeho hlavných úloh monitoruje, analyzuje a vyhodnocuje dodržiavanie práv príslušníkov národnostných menšín orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a inými príslušnými subjektmi a raz za dva roky predkladá vláde správu o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka. Z uvedeného ustanovenia štatútu splnomocnenca však nevyplýva,	O	N – Podľa zaužívanej praxe vláda Slovenskej republiky Správu o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín schvaľuje.

		že vláda SR má jeho Správu schvaľovať.		
2.	Verejnosť	Navrhujeme, aby pán splnomocnenec vlády a pracovníci Úradu splnomocnenca vlády predložený text Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 výrazne skrátili – na jednu tretinu. Zdôvodnenie: Podľa nás nikto z členov vlády SR nebude čítať zbytočne popisnú Správu o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024, ktorej návrh bol predložený do pripomienkového konania na 117 stranách.	O	N – Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 sa venuje rozsiahlej a mnohohrstvovej téme, ktorá zahŕňa viaceré oblasti verejného života – vzdelávanie, kultúru, jazykové práva, zastúpenie v inštitúciách, či financovanie aktivít menšín. Z tohto dôvodu je potrebné, aby materiál mal primeraný rozsah, ktorý umožňuje zachytiť fakty aj identifikované problémy. Aj keď časť správy má popisný charakter, jej cieľom je poskytnúť ucelený obraz o vývoji v danej oblasti. Skrátenie materiálu na jednu tretinu by znamenalo vypustenie podstatných informácií, čím by došlo k zníženiu jej výpovednej hodnoty. Materiál zároveň obsahuje prehľadný záver, ktorý zhrňuje kľúčové zistenia a odporúčania.
3.	Verejnosť	V časti Závery a odporúčania, v prvom odseku, druhej zarážke požadujeme vypustiť vetu „Nemenej dôležitou úlohou splnomocnenca je príprava komplexného zákona o postavení národnostných menšín, ktorý ucelene a systematicky určí formy participácie národnostných menšín v zmysle Ústavy SR a Rámcového dohovoru.“. Odôvodnenie:	O	N – Slovným spojením „nemenej dôležitou úlohou“ sa myslí práve úloha prípravy zákona, ktorá bola splnomocnencovi vlády pre národnostné menšiny uložená uznesením vlády SR č. 15 z 12. januára 2022. Táto úloha naďalej ostáva v platnosti na základe predĺženia termínu jej splnenia predsedom vlády SR a splnomocnenec vlády pre národnostné

		1.Nie je jasné, o akú nemenej dôležitú úlohu splnomocnenca ide. 2.Plán legislatívnych úloh vlády na rok 2025 neobsahuje úlohu určenú splnomocnencovi, alebo ÚSVNM, alebo Úradu vlády SR Pripraviť komplexný zákona o postavení národnostných menšín, ktorý ucelene a systematicky určí formy participácie národnostných menšín v zmysle Ústavy SR a Rámcového dohovoru. 3.Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín obsahuje ustanovenia o právach osôb (čiže jednotlivcov) patriacich k národnostným menšinám, nie o právach národnostných menšín.		menšiny je povinný ju splniť.
4.	Verejnosť	V Úvode, v treťom odseku navrhujeme vetu „Jej cieľom je poskytnúť čitateľovi aktuálny prehľad vývoja jednotlivých oblastí práv príslušníkov národnostných menšín.“ zmeniť na: „Jej cieľom je poskytnúť členom vlády informáciu o dodržiavaní práv príslušníkov národnostných menšín, na základe poznatkov za obdobie rokov 2023 a 2024.“. Zdôvodnenie: -Máme za to, že čitateľ je osoba, ktorá pravidelne číta knihy, noviny. -Novo navrhnutý text podľa nás lepšie vystihuje podstatu informácie splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny, určenej všetkých členom vlády, vláde.	O	ČA – Aj keď je Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 materiálom predkladaným vláde SR, jej cieľom nie je výlučne informovanie členov vlády. Je určená ústredným orgánom štátnej správy aj širšej zainteresovanej verejnosti vrátane zástupcov národnostných menšín, akademickej obce či mimovládnych organizácií. Z tohto dôvodu sa veta preformulovala tak, aby výslovne nepomenúvala, komu je materiál určený.
5.	Verejnosť	V časti 1.1 v prvom odseku, vety „Základom pre vnútroštátny legislatívny rámec práv príslušníkov národnostných menšín je štvrtý oddiel Ústavy SR, konkrétne články 33 a 34. Článok 33 zaručuje, že príslušnosť k národnostnej	O	ČA – Formulácia prvej vety bola ponechaná v pôvodnom znení, keďže výstižnejšie reflektuje na fakt, že Ústava SR predstavuje základ vnútroštátneho legislatívneho rámca práv príslušníkov národnostných menšín, ale zároveň

		menšine alebo etnickej skupine nemôže byť dôvodom na diskrimináciu.“ požadujeme zmeniť na: „Práva príslušníkov národnostných menšín sú ustanovené v druhej hlave štvrtom oddiele Ústavy SR, v článkoch 33 a 34. V článku 34 sa zaručuje, že príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.“. Odôvodnenie: Navrhuje sa spresnenie textu správy splnomocnenca, aby text jeho správy bol plne v súlade s ustan. Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.		nevymedzuje všetky konkrétne práva ani nie je ich jediným zdrojom. V druhej vete bolo akceptované navrhované znenie s úpravou odkazu na príslušný článok Ústavy SR – správne ide o článok 33, nie článok 34. Upravená formulácia druhej vety znie: <i>„V článku 33 sa zaručuje, že príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.“</i>
6.	Verejnosť	V Predkladacej správy, v druhom odseku slová „dodržiavania práv národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na „dodržiavania práv osôb patriacich k národnostným menšinám“. Zdôvodnenie: Máme za to, že text v dôvodovej správe daný do pripomienkového konania nie je správny. Práva príslušníkov národnostných menšín (čiže občanov SR patriacich k národnostným menšinám) sa majú dodržiavať; nie národnostných menšín.	O	A
7.	Verejnosť	Navrhnutý názov kapitoly IV. „Práva národnostných menšín v oblasti výchovy a vzdelávania“ požadujeme zmeniť na „Práva príslušníkov národnostných menšín v oblasti výchovy a vzdelávania v ich jazyku“. Odôvodnenie: 1. Splnomocnenec (alebo Úrad splnomocnenca) navrhol nesprávny názov kapitoly. 2. Národnostným menšinám	O	ČA – Názov kapitoly bol upravený na „Práva príslušníkov národnostných menšín v oblasti výchovy a vzdelávania“. Návrh doplniť názov o formuláciu „v ich jazyku“ nebol akceptovaný, keďže sa práva príslušníkov národnostných menšín v tejto oblasti netýkajú len

		sa v Ústave SR nezaručujú žiadne práva v oblasti vzdelania; stačí si prečítať čl. 34 odsek 2 Ústavy SR. Toto právo majú príslušníci národnostných menšín (čiže občania patriaci k národnostným menšinám).		samotného jazyka, ale aj širších otázok výchovy a vzdelávania, vrátane osnov, personálneho zabezpečenia, učebníc či infraštruktúry.
8.	Verejnosť	V treťom odseku Predkladacej správy navrhujeme slová „výchovou a vzdelávaním národnostných menšín“ zmeniť na: „výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných menšín“. Zdôvodnenie: Máme za to, že vychovávajú a vzdelávajú sa príslušníci národnostných menšín (občania patriaci k národnostným menšinám).	O	A
9.	Verejnosť	V časti 1.1 Vlastného materiálu, v druhom odseku vetu „Na ústavnú úpravu nadväzuje niekoľko právnych predpisov upravujúcich oblasť práv národnostných menšín.“. navrhujeme zmeniť na: „Ustanovenia článku 34 Ústavy SR sa vykonávajú mnohými zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré plne pokrývajú práva príslušníkov národnostných menšín.“ Odôvodnenie: Článok 34 Ústavy Slovenskej republiky je o právach občanov patriacich k národnostným menšinám (právach príslušníkov národnostných menšín).	O	N – Ústava SR tvorí základ vnútroštátneho legislatívneho rámca práv príslušníkov národnostných menšín, avšak nevymedzuje všetky konkrétne práva a nie je ich jediným zdrojom. Súčasná legislatíva viaceré z týchto práv vykonáva, no nie v plnej miere – napríklad právna úprava participácie príslušníkov národnostných menšín je nedostatočná a pokrýva len veľmi úzky výsek ústavou garantovaného práva. Z tohto dôvodu považujeme pôvodnú formuláciu za primeranú.
10.	Verejnosť	Požadujeme názov kapitoly V „Opatrenia ústredných orgánov štátnej správy na ochranu práv národnostných menšín“ zmeniť na: „Opatrenia ústredných orgánov štátnej správy na dodržiavanie	O	A

		práv príslušníkov národnostných menšín“. Zdôvodnenie: Máme za to, že práva príslušníkov(!) národnostných menšín sa majú dodržiavať zo strany ústredných orgánov štátnej správy. Nie národnostných menšín.		
11.	Verejnosť	V časti 1.1 navrhujeme vetu: Keďže ucelená úprava v podobe všeobecného zákona o postavení príslušníkov národnostných menšín doposiaľ nebola prijatá, hoci to predpokladá článok 34 odsek 1 Ústavy SR, najznámejšou z existujúcich čiastkových úprav je zákon č. 184/1999 Z. z., ktorý sa venuje ich jazykovým právam.“ zmeniť na: „Zákon č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov ustanovuje pravidlá používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku a v oblastiach upravených týmto zákonom. Odôvodnenie: 1./ Podľa nás nemá byť prijatý zákon o postavení(!) príslušníkov národnostných menšín. 2./ Článok 34 odsek 1 Ústavy SR nepredpokladá prijatie všeobecného(!) zákona. Vetu v Ústave SR „Podrobnosti ustanoví zákon.“ si nemožno vykladať tak, že musí ísť len o jeden zákon. Pred viacerými rokmi to bývalý minister M.Lajčák písomne jednoznačne vysvetlil splnomocnencovi vlády.	O	ČA – ÚSVNM súhlasí, že Ústava SR v článku 34 nepredpisuje povinnosť upraviť všetky práva národnostných menšín v jednom všeobecnom zákone. Ústavná úprava však jednoznačne predpokladá prijatie legislatívnej úpravy práv, ktoré sú v článku 34 uvedené. V súčasnosti však niektoré z týchto práv, nie sú zákonom upravené vôbec, alebo len vo veľmi obmedzenej miere. Napríklad právo príslušníkov národnostných menšín zúčastňovať sa na riešení vecí, ktoré sa ich týkajú. Súčasná právna úprava oblasti teda pozostáva z viacerých čiastkových predpisov, pričom najvýraznejším z nich je zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín. Aj z hľadiska prehľadnosti právneho poriadku je žiaduce vytvoriť ucelenejší právny rámec pre oblasť práv národnostných menšín. Práve preto bolo v minulosti uznesením vlády SR č. 15 z 12. januára 2022 uložené splnomocnencovi vlády pre národnostné menšiny pripraviť návrh zákona, ktorý by túto oblasť komplexnejšie upravoval. Táto úloha je stále platná a splnomocnenec na jej splnení pracuje. Z vyššie uvedených dôvodov sa pôvodná

			formulácia vety nahradila nasledovným znením: <i>„Zákonná úprava niektorých práv príslušníkov národnostných menšín, na ktorú odkazuje aj čl. 34 ods. 1 a 2 Ústavy SR, však doposiaľ nebola prijatá, prípadne je realizovaná len v obmedzenom rozsahu. Najznámejšou z existujúcich čiastkových právnych úprav je zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, ktorý sa zameriava predovšetkým na oblasť jazykových práv.“</i>
12.	Verejnosť	Navrhujeme vypustiť zo Správy splnomocnenca prílohu „Vybrané ukazovatele počtu a územného rozloženia niektorých národnostných menšín podľa výsledkov sčítaní obyvateľstva“. Odôvodnenie: a) Správa splnomocnenca nemá byť o počte a územnom rozložení niektorých národnostných menšín, ale o postavení (čiže o situácii, o položení) a právach príslušníkov národnostných menšín. b) Splnomocnenec vlády by mal zvážiť či je vhodné, aby sa on v správe určenej pre vládu SR odvolával na zdroj obč. združenie PRO CIVIS, keďže obč. združenie je finančne podporované zo zahraničia (Bethlen Gábor Alap).	N – Ukazovatele počtu a územného rozloženia národnostných menšín sú neoddeliteľnou súčasťou informácie o ich postavení v spoločnosti, keďže vytvárajú kontext pre posudzovanie napĺňania práv a potrieb príslušníkov jednotlivých menšín a pre budúce plánovanie. Ich zahrnutie do Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 je preto plne opodstatnené a relevantné. Údaje použité v prílohe vychádzajú z oficiálnych výsledkov sčítaní obyvateľstva zverejnených Štatistickým úradom SR. Grafické spracovanie týchto údajov, ktoré je dielom občianskeho združenia PRO CIVIS vytvoreným na žiadosť splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny podľa jeho pokynov, bolo do prílohy zaradené ako doplnkový, prehľadný a

				analyticky užitočný materiál. Uvedenie jeho autora je nielen vhodné, je aj zákonnou povinnosťou podľa príslušných predpisov v oblasti autorského práva.
13.	Verejnosť	Vo vlastnom materiáli, v časti 1.1, treťom odseku, prvej zarážke požadujeme zásadne zmeniť text vety „Celkovo pribudlo 88 rusínskych obcí, 64 rómskych obcí, 5 maďarských obcí a 1 nemecká obec.“. Odôvodnenie: V štáte Slovenská republika sú všetky obce slovenské, bez ohľadu na to, koľko občanov SR v danej obci na území SR sa pri celoštátnom sčítaní obyvateľov prihlásilo k určitej národnosti.	O	A
14.	Verejnosť	V Doložke vybraných vplyvov, v časti 2. Definovanie problému navrhujeme text vety „Predkladaná správa mapuje postavenie a práva príslušníkov národnostných menšín zaručených Ústavou Slovenskej republiky, medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj vnútroštátnym právnym poriadkom, ochranou kultúry a jazyka národnostných menšín, výchovou a vzdelávaním národnostných menšín, ako aj ich účasťou na riešení vecí verejných.“ zmeniť na: „Predkladaná správa informuje o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín zaručených Ústavou Slovenskej republiky, medzinárodnými dohovormi, ktorými je	O	ČA – Predmetná veta bola precizovaná nasledovne: <i>„Predkladaná správa informuje o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín zaručených Ústavou Slovenskej republiky, medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, o stave kultúry národnostných menšín, o výchove a vzdelávaní príslušníkov národnostných menšín, ako aj o ich účasti na riešení verejných záležitostí.“.</i> Niektoré časti navrhovanej formulácie boli upravené, keďže neodrážajú presne povahu

	Slovenská republika viazaná, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, o rozvoji vlastnej kultúry príslušníkom národnostných menšín, o výchove a vzdelávaní príslušníkov národnostných menšín v ich jazyku, o ich účasti na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín.“. Odôvodnenie: Máme za to, že text vypracovaný spracovateľkou Doložky je v časti 2. čiastočne nepresný, a preto je potrebné text v Doložke precizovať.		záležitostí, ktorým Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 venuje pozornosť, prípadne nevymedzujú správne rozsah spomenutých práv.
15.	Verejnost' V časti 1.1, prvom odseku navrhujeme vetu „Článok 34 tiež zaručuje právo občanov patriacich k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám na vzdelanie v ich jazyku, používanie ich jazyka v úradnom styku a účasť na riešení záležitostí, ktoré sa ich týkajú, a to za podmienok ustanoveným zákonom.“ zmeniť tak, aby znela: „Článok 34 občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám zaručuje právo na osvojenie si štátneho jazyka, vzdelanie v ich jazyku, používať ich jazyk v úradnom styku a zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín za podmienok ustanoveným zákonom.“. Zdôvodnenie: Podľa nás je potrebné navrhnutý text spresniť, aby text Správy bol v súlade s ustanovením Ústavy Slovenskej republiky.	O	ČA – Do predmetnej vety boli doplnené všetky práva obsiahnuté v čl. 34 Ústavy SR. Pri formulovaní vety je však nutné použiť slovo „tiež“, keďže článok 34 upravuje aj iné práva, ktoré sú uvedené v predchádzajúcej vete odseku. Preto bola navrhovaná formulácia upravená nasledovne: „Článok 34 tiež zaručuje právo občanov patriacich k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám na osvojenie si štátneho jazyka, vzdelanie v ich jazyku, používanie ich jazyka v úradnom styku a účasť na riešení záležitostí, ktoré sa ich týkajú, a to za podmienok ustanoveným zákonom.“

16. Verejnost'	Slová „V oblasti legislatívy bola SR vyzvaná k preskúmaniu možnosti vytvorenia komplexného menšinového zákona, ktorý by zabezpečil zachovanie a rozvoj národnostných menšín v spolupráci s ÚSVNM, aby sa efektívne realizovali práva príslušníkov národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na: „Slovenskej strane bolo odporučené preskúmať možnosť vytvorenia komplexného menšinového zákona, ktorý by zabezpečil zachovanie a rozvoj národnostných menšín na Slovensku v spolupráci s ÚSVNM na efektívnu realizáciu práv príslušníkov národnostných menšín v praxi“. Odôvodnenie: Vyzvať = dať pokyn, príkaz urobiť niečo. Podľa nás použitie slov splnomocnencom resp. Úradom splnomocnenca „bola SR vyzvaná“ nezodpovedá skutočnému zneniu zápisnice zo zasadnutia ZSMK.	O	ČA – Návrh bol akceptovaný po precizovaní nasledovným spôsobom: <i>„Slovenskej strane bolo odporučené preskúmať možnosť vytvorenia komplexného menšinového zákona, ktorý by zabezpečil zachovanie a rozvoj národnostných menšín na Slovensku v spolupráci s ÚSVNM, aby bola zaistená efektívna realizácia práv príslušníkov národnostných menšín v praxi.“</i>
17. Verejnost'	V časti 1.3 požadujeme zmeniť obsah viet „Slovenská republika je zmluvnou stranou niekoľkých medzinárodných dohôrov týkajúcich sa postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín. Tieto dohovory majú podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred vnútroštátnymi zákonmi. V spomínanej oblasti majú zásadný význam najmä Rámcový dohovor a Charta.“ a jednoznačne uviesť, ktoré konkrétne medzinárodné dohovory majú na mysli splnomocnenec a Úrad splnomocnenca vo vzťahu	O	N – Keďže existuje veľké množstvo medzinárodných zmlúv, ktoré sa dotýkajú práv a postavenia príslušníkov národnostných menšín, a ich vymenovanie by nebolo účelné. Väčšina týchto zmlúv sú zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, na ktoré sa odvoláva čl. 7 ods. 5 Ústavy SR. Tretia veta následne zdôrazňuje význam Rámcového dohovoru a Európskej charty

		k článku 7 odseku 5 Ústavy SR. Zdôvodnenie: Máme za to, že Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov nemajú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.		regionálnych alebo menšinových jazykov, ktoré najvýraznejšie ovplyvňujú postavenie a práva príslušníkov národnostných menšín.
18.	Verejnosť	1. V Zozname skratiek a v nadpise časti 1.3.1 slová „Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na „Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín“. 2. V časti Úvod slová „Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na „Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín“. Zdôvodnenie k pripomienke 1 a 2: Legislatívno-technická úprava, na základe oficiálneho názvu rámcového dohovoru: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1998/160/19980604	O	A – V slovenskej jazykovej verzii dokumentu dostupnom na webovom sídle Rady Európy sa názov dokumentu uvádza ako „Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín“.
19.	Verejnosť	Vety „Vysoký komisár Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre otázky národnostných menšín (ďalej len „Vysoký komisár OBSE“) ako jeden z nezávislých autonómnych inštitúcií Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, sa zameriava na včasné riešenia etnických napätí prostredníctvom podpory práv menšín a dialógu medzi komunitami a vládami. Jednou z dôležitých aktivít Vysokého komisára OBSE je vydávanie tematických odporúčaní pre rôzne oblasti menšinových práv. navrhujeme zmeniť na: „Vysoký komisár Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre otázky národnostných	O	A

		menšín (ďalej len „Vysoký komisár OBSE“) sa angažuje v situácii, ak podľa jeho úsudku existuje napätie týkajúce sa národnostných menšín, ktoré by sa mohlo rozvinúť do konfliktu. Vysoký komisár sa zaoberá krátkodobými spúšťačmi medzietnického napätia alebo konfliktu a dlhodobými štrukturálnymi problémami. Jednou z dôležitých aktivít Vysokého komisára OBSE je vydávanie tematických odporúčaní pre rôzne oblasti práv národnostných menšín.“. Odôvodnenie: Navrhuje sa v nadväznosti na informáciu o pôsobnosti Vysokého komisára: https://www.osce.org/hcnm		
20.	Verejnost'	1. V časti 1.3.1 navrhujeme slová „mimovládnych organizácií, samospráv a menšinových komunít“ zmeniť na „mimovládnych organizácií, samospráv a národnostných menšín“. 2. V časti 2.6 slová „efektívneho fungovania fondu a zohľadnenie potrieb menšinových komunít“ navrhujeme zmeniť na „efektívneho fungovania fondu a zohľadnenie potrieb národnostných menšín“. 3. V časti Závery a odporúčania, odporúčania splnomocnenca navrhujeme slová „a adekvátne reagovať na zmeny potrieb menšinových komunít“ zmeniť na „a adekvátne reagovať na zmeny potrieb národnostných menšín“. Odôvodnenie k pripomienkam 1 až 3: Máme za to, že zákony Slovenskej republiky nepoznajú slovné spojenie „národnostné komunity“. Slovo komunity sa používa v rámci vyjadrenia marginalizované rómske komunity.	O	A
21.	Verejnost'	Uvádza sa, že intenzitu dôležitosti na šírenie informácií naberajú	O	N –Text v súčasnom znení opisuje všeobecný trend

		webové spravodajské portály (felvidek.ma, hirek.sk, korkep.sk, ma7.sk, Maďarská interaktívna televízia, napunk.sk, parameter.sk). Požadujeme, aby splnomocnenec alebo Úrad splnomocnenca do textu doplnili údaje, aby bolo jasné z finančných prostriedkov ktorého štátu (resp. fondu dotovaného štátom) sú financované spravodajské portály felvidek.ma, hirek.sk, ma7.sk. Zdôvodnenie. Na portáloch felvidek.ma, hirek.sk, ma7.sk je aj logo BETHLEN GÁBOR Alap.		v oblasti mediálneho prostredia a názvy spravodajských portálov sú uvedené len príkladmo, bez ambície ich podrobnejšie analyzovať či hodnotiť. Cieľom v tomto prípade nie je rozoberať jednotlivé portály, vrátane otázky ich financovania, ale poukázať na všeobecný nárast významu online médií pri šírení informácií.
22.	Verejnost'	V časti 3.4.1 navrhujeme skrátiť rozsiahly text o oddeleniach záujmového združenia právnických osôb s názvom Fórum inštitút pre výskum menšín. Odôvodnenie: Máme za to, že postačuje uviesť oblasti činnosti uvedeného súkromného záujmového združenia právnických osôb. A tiež, že externým pracovníkom je aj splnomocnenec vlády Á.Horony.	O	N – Rozsah textu o jednotlivých organizáciách vychádza aj z rozsahu a vecnosti podkladov, ktoré tieto organizácie poskytli. V prípade vedeckého inštitútu „Fórum inštitút pre výskum menšín“ išlo o podrobne spracovaný a obsahovo relevantný odpočet činnosti. Z tohto dôvodu nie je adekvátne skrátiť jeho znenie. Zároveň ÚSVNM zdôrazňuje, že text sa vzťahuje výlučne na činnosť v období 2023 – 2024.
23.	Verejnost'	Vo vlastnom materiáli, časti 1.1 požadujeme vetu „Článok 34 podrobnejšie ustanovuje niektoré špecifické práva, vrátane práva na rozvoj vlastnej kultúry, práva rozširovať a prijímať informácie v jazyku národnostnej menšiny, slobody združovania, ako aj práva na zakladanie vlastných vzdelávacích a kultúrnych	O	ČA – Akceptované po precizovaní.

		inštitúcií.“ nahradiť vetou, ktorá znie: „V článku 34 sa občanom tvoriacim v SR národnostné menšiny alebo etnické skupiny zaručuje právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Odôvodnenie: Požadujeme spresnenie navrhnutého textu, v nadväznosti na ustan. Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.		
24.	Verejnosť	V Zozname skratiek slová „Poradný výbor k Rámcovému dohovoru o ochrane národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na „Poradný výbor pre Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín“. A v časti 1.3.1 slová „Poradný výbor k Rámcovému dohovoru“ navrhujeme zmeniť na „Poradný výbor pre Rámcový dohovor“. Odôvodnenie: Legislatívno-technická úprava.	O	A

25.	Verejnost'	1/ V časti 2.4, druhej vete navrhujeme vypustiť slová „ako predstaviteľka národnostnej politickej scény“. Zdôvodnenie: Máme za to, že ak sa niektorá politická strana v SR pasuje za predstaviteľku národnostnej politickej scény, ešte nie je znakom, že ona naozaj je predstaviteľkou národnostnej politickej scény. 2/ V časti 2.4 vetu „Výsledok znamená, že SR už druhé volebné obdobie po sebe nemá v Európskom parlamente žiadneho zástupcu národnostnej menšiny.“ navrhujeme nahradiť vetou „Do Európskeho parlamentu bol v roku 2024 zvolený jeden príslušník maďarskej národnostnej menšiny.“ Zdôvodnenie: Príslušník maďarskej národnostnej menšiny Ľudovít Ódor kandidoval za Progresívne Slovensko a dostal sa do EP.	1/ N - Predmetná formulácia „ako predstaviteľka národnostnej politickej scény“ reflektuje kategóriu politických strán, ktoré sú relevantné z hľadiska zastupovania záujmov národnostných menšín a ich participácie na verejnom živote. S pojmom národnostných politických strán narába aj Poradný výbor pre Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín, ktorý dlhodobo sleduje postavenie politických strán orientovaných na reprezentáciu národnostných menšín a vo svojich hodnoteniach identifikuje konkrétne politické subjekty ako národnostné politické strany, vrátane strany, ktorá je v texte spomínaná. Predmetná kategorizácia nevychádza len zo sebadefinície politickej strany, ale z jej reálneho pôsobenia, cieľov, členstva, voličskej základne a spoločenskej funkcie, ktorú zohráva pri presadzovaní práv a záujmov národnostných menšín v rámci pluralitného demokratického systému. Z uvedených dôvodov považuje ÚSVNM zachovanie tohto označenia nielen za opodstatnené ale aj veľmi významné z hľadiska analýzy participácie národnostných menšín na politickom živote spoločnosti.
-----	------------	---	--

			2/ ČA – Pripomienka správne poukazuje na nepresnú formuláciu v texte. Nová formulácia nahrádza pôvodný text, pre kontext bola upravená a doplnená, keďže cieľom vety bolo poukázať aj na neúspešné pokusy menšinových politických strán dostať svojho zástupcu do Európskeho parlamentu. Počet zvolených príslušníkov národnostných menšín je ale tiež relevantný údaj, ktorý bude doplnený poznámkou, že išlo o kandidáta nenárodnostnej, tzv. „mainstreamovej“ politickej strany. <i>„Výsledok znamená, že do Európskeho parlamentu sa už druhé volebné obdobie po sebe nedostal kandidát národnostnej politickej strany. Vo voľbách v roku 2024 – podobne ako vo voľbách v roku 2019 – bol do Európskeho parlamentu zvolený jeden príslušník národnostnej menšiny, znovu kandidát za nenárodnostnú, tzv. „mainstreamovú“ politickú stranu, ktorej cieľová voličská základňa nebola špecificky menšinová.“</i>
26.	Verejnosť	V časti Voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024 navrhujeme znenie navrhutej vety „Výsledok znamená, že SR už druhé volebné obdobie po sebe nemá v Európskom parlamente žiadneho zástupcu národnostnej menšiny.“ zmeniť na dve vety: „Do Európskeho parlamentu bol v roku 2024 zvolený jeden príslušník maďarskej národnostnej menšiny. Do	O ČA – Pripomienka správne poukazuje na nepresnú formuláciu v texte. Nová formulácia nahrádza pôvodný text, pre kontext však bola doplnená, keďže cieľom vety bolo poukázať aj na neúspešné pokusy menšinových politických strán dostať svojho zástupcu do Európskeho parlamentu. Počet zvolených príslušníkov národnostných menšín je

		Európskeho parlamentu bol v roku 2019 zvolený jeden príslušník rómskej národnostnej menšiny. Odôvodnenie: V roku 2024 bol zvolený do EP Ľudovít Ódor. V roku 2019 bol zvolený do EP Peter Pollák, príslušník rómskej národnostnej menšiny.	ale tiež relevantný údaj, ktorý bude doplnený poznámkou, že išlo o kandidátov nenárodnostných, tzv. „mainstreamových“ politických strán. <i>„Výsledok znamená, že do Európskeho parlamentu sa už druhé volebné obdobie po sebe nedostal kandidát národnostnej politickej strany. Vo voľbách v roku 2024 – podobne ako vo voľbách v roku 2019 – bol do Európskeho parlamentu zvolený jeden príslušník národnostnej menšiny, znovu kandidát za nenárodnostnú, tzv. „mainstreamovú“ politickú stranu, ktorej cieľová voličská základňa nebola špecificky menšinová.“</i>
27.	Verejnosc	V časti 2.5 vetu „Konzultačné mechanizmy sú nenahraditeľným nástrojom pri zabezpečovaní účasti národnostných menšín na riešení vecí verejných.“ požadujeme zmeniť na: „Konzultačné mechanizmy sú nenahraditeľným nástrojom pri zabezpečovaní účasti príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí verejných.“. Odôvodnenie: -Čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Z. z. je ustanovením o individuálnom práve (práve jednotlivca). -Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám (nie národnostným menšinám) sa za podmienok	N – Pôvodná formulácia presnejšie vystihuje kolektívny rozmer výkonu práva na participáciu. Právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín sa síce podľa čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky garantuje jednotlivcom, avšak praktické vykonávanie tohto práva sa deje prostredníctvom zástupcov národnostných menšín ako celkov, prostredníctvom komunitnej reprezentácie. Tento rozmer práva na participáciu je reflektovaný aj v inštitucionálnej praxi v rámci Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny, ktorá je v súčasnosti jediným systematickým participačným mechanizmom pre národnostné menšiny v SR. V tejto Rade vystupujú členovia ako zástupcovia národnostných menšín

		ustanoveným zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín.		ako celkov, a nie ako jednotlivci ani ako zástupcovia subjektov, ktorí ich nominovali, prípadne volili. Zároveň je potrebné dodať, že tak Ústava Slovenskej republiky, ako aj zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (tzv. kompetenčný zákon) operujú v súvislosti s menšinovou problematikou aj s pojmom „práva národnostných menšín“, resp. „oblasť práv národnostných menšín“. Z týchto dôvodov považuje ÚSVNM zachovanie pôvodnej formulácie za adekvátne.
28.	Verejnosť	V časti 4.1 prvom odseku slová „Školský systém v SR je prostredníctvom všeobecne záväzných právnych predpisov nastavený tak, že výchova a vzdelávanie národnostných menšín v materinskom jazyku a“ navrhujeme zmeniť na „Školský systém v SR je prostredníctvom všeobecne záväzných právnych predpisov nastavený tak, že výchova a vzdelávanie príslušníkov národnostných menšín v jazyku národnostnej menšiny a“. Odôvodnenie: Nejedná o výchovu a vzdelávanie národnostných menšín v materinskom jazyku, ale o výchovu a vzdelávanie príslušníkov(!) národnostných menšín (čiže občanov SR patriacich k národnostným menšinám) v jazyku národnostnej menšiny.	O	A
29.	Verejnosť	V časti 2.3 navrhujeme slová „otvorene hlásil len Krisztián Forró,	O	N – V predmetnom období sa strana nenazývala

		vtedajší predseda strany Szövetség – Aliancia“ zmeniť na „hlásil len Krisztián Forró, vtedajší predseda strany SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Národnosti. Régióny“. Odôvodnenie: Navrhujeme upraviť navrhnutý text v nadväznosti na údaj o politickej strane v registri politických strán a hnutí: https://rez.vs.minv.sk/PolitickeStrany/detail?id_spolok=224412		SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Národnosti. Régióny, ale Magyar Szövetség - Maďarská aliancia, prípadne podľa skratky SZÖVETSÉG – ALIANCIA.
30.	Verejnost'	V časti 2.1 návrhu Správy vetu „Na úrovni vlády SR nie je v súčasnosti ustanovený člen vlády, ktorý by bol osobitne zodpovedný za ochranu a podporu postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín; od roku 2024 však určitú zodpovednosť za túto oblasť nesie predseda vlády ako predseda RVNM (pozri nižšie).“ požadujeme nahradiť vetou: „Úrad vlády Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti práv národnostných menšín. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre podporu kultúry národnostných menšín.“. Odôvodnenie: a/ Text Správy v odseku časti 2.1 podľa nás je nesprávny. Preto požadujeme, aby splnomocnenec alebo Úrad splnomocnenca text upravil podľa ustan. § 18 ods. 1 a § 24 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. b/ Skutočným problémom je to, že predseda vlády a vedúci Úradu vlády SR nevytvorili v Úrade vlády Slovenskej republiky nový organizačný útvar priamo(!) podriadený vedúcemu Úradu vlády SR, ktorý by zodpovedne vykonával veľmi dôležitú činnosť	O	N – Text v časti 2.1 konštatuje, že v súčasnosti nie je na úrovni vlády SR ustanovený člen vlády, ktorý by na individuálnej úrovni niesol osobitnú politickú zodpovednosť za oblasť práv národnostných menšín – ako tomu bolo v minulosti napr. v prípade podpredsedu vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny. Spomínané postavenie Úradu vlády SR ako ústredného orgánu štátnej správy pre tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti práv národnostných menšín je uvedené v kapitole 1 Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024, viaceré úlohy v tejto oblasti patria do gescie splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny.

		„tvorba a uskutočňovanie štátnej politiky a koordinácia plnenia úloh v oblasti práv národnostných menšín“.		
31.	Verejnosť	Požadujeme vypustiť zarážku s textom „prijat' komplexný zákon o postavení príslušníkov národnostných menšín, ktorého cieľom bude systematicky vymedziť ich práva, odstrániť roztrieštenosť právnej úpravy a pokryť aj oblasti doteraz právne neupravené;“. Odôvodnenie: 1.Podľa nás nie je žiaden dôvod na prijatie „komplexného zákona o postavení príslušníkov národnostných menšín“. Príslušníci národnostných menšín majú úplne rovnaké postavenie ako „nie príslušníci“ národnostných menšín. 2.Ak je potrebné prijať nový zákon, tak podľa nás má ísť o „zákon o právach občanov patriacich k národnostným menšinám“, nie o postavení. 3.Máme za to, že všetky práva občanov patriacich k národnostným menšinám (práva príslušníkov národnostných menšín) sú právne upravené. Novelou platného zákona Slovenskej republiky je však vhodné doplniť do zákona vymedzenie pojmu občan patriaci k národnostnej menšine a vymedzenie pojmu národnostná menšina. 4. Práva príslušníkov národnostných (čiže práva občanov SR patriacich k národnostným menšinám sú systematicky vymedzené v čl. 34 ods. 1 a 2 Ústavy SR.	O	N – Ústava SR v čl. 34 predpokladá zákonné rozpracovanie práv príslušníkov národnostných menšín. Viaceré z týchto práv však dnes nie sú zákonne upravené vôbec alebo len čiastkovo (napr. právo na participáciu). Zároveň, ako na to poukazuje aj pripomienkujúci subjekt, nie sú upravené ani niektoré iné aspekty, ktoré sa síce netýkajú priamo práv, ale sú významné z hľadiska celkového postavenia národnostných menšín v spoločnosti, čo poukazuje na opodstatnenosť prípadného použitia termínu „postavenie“ v názve zákona. Súčasná právna úprava je teda neúplná a málo prehľadná. Práve preto vláda SR uznesením č. 15 z 12. januára 2022 uložila splnomocnencovi vlády SR pre národnostné menšiny vypracovať návrh zákona, ktorý túto oblasť – v rámci možností – komplexne upraví.

32.	Verejnosť	1. Nadpis časti 2.6.1 „Odborná a metodická pomoc ÚSVNM pri používaní jazykov národnostných menšín“ navrhujeme zmeniť na „Spoluúčasť ÚSVNM pri odbornej a metodickej pomoci pri vykonávaní zákona o používaní jazykov národnostných menšín“. 2. V časti 2.6.1 navrhujeme vetu „V zmysle Organizačného poriadku ÚV SR, ÚSVNM pri vybavovaní podaní podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a pri poskytovaní odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní ustanovení tohto zákona spolupracuje s KGTSÚ.“ zmeniť na: „V zmysle Organizačného poriadku ÚV SR KGTSÚ pri vybavovaní podaní podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a pri poskytovaní odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní ustanovení tohto zákona spolupracuje s ÚSVNM.“. Odôvodnenie k pripomienkam 1 a 2: Text Správy navrhujeme zmeniť podľa skutočného znenia ustanovení Organizačného poriadku Úradu vlády Slovenskej republiky.		1. N – Formulácia zodpovedá rozsahu činnosti ÚSVNM v oblasti poskytovania odbornej a metodickej pomoci pri používaní jazykov národnostných menšín, ktorú vykonáva na základe interných predpisov ÚV SR a poverenia od iných orgánov, resp. organizačných útvarov ÚV SR. O 2. ČA – Pôvodná formulácia bola uprená v záujme presnejšieho vymedzenia vzťahov medzi SVNMM a KGTSÚ ÚV SR. <i>„Splnomocnenec pri vybavovaní podaní podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a pri poskytovaní odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní ustanovení tohto zákona spolupracuje s KGTSÚ, ktorým je zároveň splnomocnený na vydávanie stanovísk a metodických usmernení k používaniu zákona č. 184/1999 Z. z.“</i>
33.	Verejnosť	V časti 2.6.1 požadujeme vetu „ ÚSVNM v spolupráci s KGTSÚ v období rokov 2023 a 2024 vybavil 65 jazykových podaní, pričom v ďalších 268 prípadoch prebieha proces riešenia.“ zmeniť na: „KGTSÚ v spolupráci s ÚSVNM v období rokov 2023 a 2024 vybavil 65 jazykových podaní, pričom v ďalších 268	O	A

		prípadoch prebieha proces riešenia.“. Zdôvodnenie: -Máme za to, že text Správy je nesprávny. -V čl. 24 platného Organizačného poriadku Úradu vlády Slovenskej republiky sa uvádza: Pri výkone svojej činnosti kancelária generálneho tajomníka služobného úradu zabezpečuje najmä g) vybavovanie podaní podľa zákona o používaní jazykov národnostných menšín v spolupráci s úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny, h) poskytovanie odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní zákona o používaní jazykov národnostných menšín v spolupráci s úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny,		
34.	ÚNMSSR	Na s. 95, bod 5.5 "Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky", prvý odsek v štvrtej vete vlastného materiálu odporúčame slovo „normy“ nahradiť slovom „podmienky“. Predmetná veta by tak znela "Tieto technické podmienky tak presnejšie určujú spôsob používania menšinových jazykov na dopravnom značení v dotknutých oblastiach." Odôvodnenie: Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení neskorších predpisov, technickou normou je európska norma, medzinárodná norma, harmonizovaná		A

		norma a národná norma. Technická norma vychádza zo zásad koherencie, transparentnosti, otvorenosti, dobrovoľnosti uplatňovania, nezávislosti od osobitných záujmov, efektivity, obsahuje súbor pravidiel, usmernení, technických špecifikácií alebo výsledkov činností, ktoré odzrkadľujú aktuálny stav vedy a techniky, je výsledkom konsenzu zainteresovaných strán a podlieha systematickým previerkam jej aktuálnosti. Technická norma nie je technickým predpisom.		
35.	Verejnost	V časti Zoznam skratiek, pravom stĺpci navrhujeme slová „Zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov“ zmeniť na „Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov“. Odôvodnenie: Navrhujeme v nadväznosti na skutočné znenie nadpisu zákona.	O	A
36.	Verejnost	V časti Úvod, odseku začínajúcom slovami „Správa pozostáva z piatich kapitol“ slová „výchovou a vzdelávaním národnostných menšín, ako aj ich účasťou na riešení vecí verejných“ navrhujeme zmeniť na: „výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných menšín, ako aj účasťou príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín“. Odôvodnenie: V SR sa v školách vychovávajú a vzdelávajú príslušníci národnostných menšín (občania patriaci k národnostným menšinám), nie národnostné menšiny.	O	ČA – ÚSVNM súhlasil s úpravou nasledujúcej časti textu: „výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných menšín“. Neakceptoval nasledujúcu časť návrhu: „ako aj účasťou príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín“. V tomto prípade totiž pôvodná formulácia presnejšie vystihuje kolektívny rozmer výkonu práva na participáciu. Právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín sa

	Máme za to, že vyjadrenie splnomocnenca alebo Úradu splnomocnenca v Správe „na riešení vecí verejných“ je vágne – je potrebné vychádzať z ustan. Čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky.	síce podľa čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky garantuje jednotlivcom, avšak praktické vykonávanie tohto práva sa deje prostredníctvom zástupcov národnostných menšín ako celkov, prostredníctvom komunitnej reprezentácie. Tento rozmer práva na participáciu je reflektovaný aj v inštitucionálnej praxi v rámci Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny, ktorá je v súčasnosti jediným systematickým participačným mechanizmom pre národnostné menšiny v SR. V tejto Rade vystupujú členovia ako zástupcovia národnostných menšín ako celkov, a nie ako jednotlivci ani ako zástupcovia subjektov, ktorí ich nominovali, prípadne volili. Zároveň pripomíname, že právo príslušníkov národnostných menšín na účinnú účasť na verejnom živote sa nevzťahuje výlučne na rozhodovanie o otázkach, ktoré sa ich bezprostredne týkajú. Ako vyplýva z článku 15 Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín, ktorým je Slovenská republika viazaná a ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonom, ide o širšie právo na zapojenie sa do verejného života celej spoločnosti. Tento širší rozmer práva na zapojenie sa do verejného života odráža aj znenie štatútu splnomocnenca vlády, ktorý vo svojom čl. 4 ods. 4 písm. c) ustanovuje, že splnomocnenec presadzuje posilnenie účasti príslušníkov národnostných
--	---	---

				menšín na riešení vecí verejných.
37.	Verejnosť	V Doložke vplyvov, v časti 3. navrhujeme vypustiť vetu „Správa po schválení bude predstavovať všeobecný podklad na riešenie aktuálnych otázok postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín na ďalšie obdobie.“ Zdôvodnenie: V časti 3. Doložky vplyvov slová „všeobecný podklad na riešenie aktuálnych otázok“ sú vágne.	O	N – Formulácia presne vystihuje charakter aj účel Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024. Ide o všeobecný podklad, keďže sa správa zaoberá širokým spektrom oblastí súvisiacich s uplatňovaním práv príslušníkov národnostných menšín a faktorov ovplyvňujúcich ich postavenie v spoločnosti. Zároveň je časovo ohraničená označením „na ďalšie obdobie“, čím sa jasne rámcuje, že ide o dokument s výhľadom do blízkej budúcnosti.
38.	Verejnosť	Navrhujeme v Prílohe vypustiť obrázky č. 16, 17, 18, 19 a 20. Zdôvodnenie: Obrázky č. 16 až 20 vytvorené súkromným obč. združením obsahujú vekovú pyramídu obyvateľov hlásiacich sa k národnosti (maďarskej, rómskej, rusínskej, ukrajinskej, nemeckej), no Príloha má názov Vybrané ukazovatele počtu a územného rozloženia niektorých národnostných menšín podľa výsledkov sčítaní obyvateľstva.	O	N – Uvedené grafy síce boli vizuálne spracované občianskym združením na základe žiadosti a podľa pokynov zo strany SVNМ, ich obsah však vychádza výhradne z oficiálnych údajov Štatistického úradu SR získaných zo sčítania obyvateľstva. Vekové pyramídy zobrazujú nielen počet a aktuálne vekové rozloženie obyvateľstva hlásiaceho sa k vybraným národnostným menšinám, ale poskytujú aj dôležitý pohľad na demografický vývoj týchto skupín v čase. Takýto pohľad má zásadný význam pre tvorbu verejných politík, ktoré majú reagovať na meniacu sa štruktúru menšinovej populácie – napríklad v oblasti školstva, kultúry, zdravotníctva či ochrany jazykových práv. Z tohto dôvodu považuje ÚSVNM

				zaradenie týchto grafov do prílohy za opodstatnené.
39.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) V časti 3.1.2. navrhujeme druhý odsek preformulovať takto: „Od roku 2023 sekcia národnostného vysielania tiež napĺňala ustanovenia zákona č. 532/2010 Z. z., ktoré boli doplnené zákonom č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov. Po rokoch rozličných výkladov o časových dotáciách bola zavedená pre televízne vysielanie povinnosť odvyselať v roku 2023 celkovo 360 hodín a od roku 2024 celkovo 500 hodín televízneho programu v jazykoch národnostných menšín, žijúcich na území SR.“ Odôvodnenie: Upresnenie textu. Povinnosť vyplývala pre RTVS zo zákona č. 532/2010 Z. z., ktorý bol novelizovaný zákonom č. 264/2022 Z. z.	O	A
40.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) Poslednú vetu prvého odseku „Od 1.7. 2024 napĺňa sekcia národnostného vysielania ustanovenia § 6 zákona č. 157/2024 Z. z.“ navrhujeme presunúť na koniec druhého odseku. Odôvodnenie: Navrhovaná úprava zohľadňuje časové hľadisko platnosti právnych predpisov.	O	A

41.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) V celej časti 3.1.2 odporúčame slová „vysielateľ“ zo zákona“ a slová „verejný vysielateľ“ vo všetkých tvaroch nahradiť slovami „verejnoprávny vysielateľ“ v príslušnom tvare. Odôvodnenie: Zosúladenie s príslušnou terminológiou podľa zákona č. 264/2022 Z. z.	O	A
42.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) V poslednom odseku na strane 32 odporúčame slová „platby za verejné služby“ (známe ako koncesionárske poplatky)“ nahradiť slovami „koncesionárske poplatky“ (úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania)“. Odôvodnenie: Upresnenie zaužívanej terminológie.	O	A
43.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) V prvom odseku na strane 33 odporúčame slová „z dotácie“ nahradiť slovami „nárokovateľného príspevku“ a slová „z predchádzajúceho roka“ nahradiť slovami „za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa nárokovateľný príspevok poskytuje. Ak je nárokovateľný príspevok na príslušný kalendárny rok určený podľa prvej vety nižší ako nárokovateľný príspevok poskytnutý za predchádzajúci kalendárny rok, poskytne sa nárokovateľný príspevok najmenej v	O	A

		sume nárokovateľného príspevku za tento predchádzajúci kalendárny rok“.		
		Odôvodnenie: Zosúladenie so zákonom č. 157/2024 Z. z.		
44.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.2. Rozhlas a televízia Slovenska (do 30.6.2024) – Slovenská televízia a rozhlas (od 1.7.2024) V časti Rozhlasové vysielanie navrhujeme v predposlednom odseku vypustiť čiarku v zátvorke a slová „bola východiskom aj pri príprave paragrafovanej verzia zákona č. 157/2024 Z. z.“.	O	A
		Odôvodnenie: Navrhujeme vypustiť z dôvodu nadbytočnosti.		
45.	MKSR	K vlastnému materiálu – 3.1.4. Príspevkové organizácie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – Národné osvetové centrum V treťom odseku odporúčame vetu: „Medzi kultúrne podujatia Národného osvetového centra sa tiež zaradili” nahradiť vetou “Vo V-klube, kultúrnom priestore Národného osvetového centra, sa uskutočnili nasledovné podujatia (organizované inými subjektami)”	O	A
		Odôvodnenie: Formulačná úprava za účelom precizovanie textu.		
46.	Verejnosť	V Časti 2.1 požadujeme text „Rámcový dohovor, ktorým je SR viazaná, a ktorý má ako medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi,“ zmeniť tak, aby bol v súlade so skutočnosťou.	O	N – Z predmetu úpravy Rámcového dohovoru jednoznačne vyplýva, že ide o medzinárodnú zmluvu o ľudských právach a základných slobodách. Ochrana práv príslušníkov národnostných menšín je integrálnou súčasťou ochrany ľudských práv, ako to výslovne vyplýva z

		Odôvodnenie: Z prerokovania tohto dohovoru vo vláde a v parlamente (pri vyjadrovaní súhlasu parlamentu s dohovorom) možno dedukovať, že sa nejedná o medzinárodnú zmluvu o ľudských právach a základných slobodách.	čl. 1 Rámcového dohovoru („Ochrana národnostných menšín a práv a slobôd osôb patriacich k týmto menšinám tvorí integrálnu súčasť medzinárodnej ochrany ľudských práv a patrí do rámca medzinárodnej spolupráce“), aj z čl. 15 ods. 1 Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou („Zmluvné strany potvrdzujú, že ochrana národnostných menšín a práv a slobôd osôb patriacich k týmto menšinám tvorí integrálnu súčasť medzinárodnej ochrany ľudských práv a ako taká spadá do rámca medzinárodnej spolupráce, v tomto zmysle teda nie je výlučne vnútornou záležitosťou štátov a je aj predmetom legitímnej pozornosti medzinárodného spoločenstva“).
47.	Verejnost	Navrhujeme vypustiť odporúčenie splnomocnenca vlády „stálou konzultáciou s RVNM prijať opatrenia na zvýšenie efektivity fungovania FPKNM“. Odôvodnenie: a/ Nie je jasné, prečo by ctená vláda Slovenskej republiky mala akousi stálou konzultáciou s Radou vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny prijať opatrenia na zvýšenie efektivity fungovania Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. b/ Máme za to, že RVNM sa má s návrhmi na prípadné ďalšie zvýšenie efektivity fungovania Fondu na podporu kultúry národnostných menšín obrátiť na ústredný orgán štátnej správy, ktorý má v pôsobnosti podporu kultúry	N – RVNM je jediným stálym participatívnym orgánom národnostných menšín v SR, v ktorom je zastúpený aj ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za podporu kultúry národnostných menšín. Z textu odporúčania nijako nevyplýva, že by sa konzultácie nemali týkať tohto orgánu. Ide o významnú záležitosť, keďže systém poskytovania podpory pre národnostné menšiny patrí dlhodobo k najdiskutovanejším témam na rokovaníach RVNM aj jej predchodcov, ktorú tradične prezentuje na zasadnutiach RVNM riaditeľ FPKNM, podobne

		národnostných menšín, alebo na štatutárny orgán uvedenej verejnoprávnej inštitúcie.		ako predtým na zasadnutiach Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny. Priebežná konzultácia štátnych orgánov so zástupcami adresátov podpory poskytovanej FPKNM najmä prostredníctvom RVNM je kľúčová pre hľadanie prijateľných a efektívnych riešení.
48.	Verejnosť	Celú zarážku so znením „posilniť mechanizmy na podporu účinnej účasti národnostných menšín na verejnom živote“ požadujeme vypustiť. Zdôvodnenie: 1. Nie je žiaden dôvod na dajaké mechanizmy na podporu účinnej účasti národnostných menšín na verejnom živote. Všetci občania SR (čiže samozrejme aj občania SR patriaci k národnostným menšinám) majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí. 2. Občanom SR patriacim k národnostným menšinám (nie národnostným menšinám) sa za podmienok ustanoveným zákonom zaručuje právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín.	O	N – Právo na účinnú účasť na kultúrnom, spoločenskom a ekonomickom živote, ako aj na verejných záležitostiach, vrátane záležitostí, ktoré sa netýkajú len národnostných menšín, vyplýva z čl. 15 Rámcového dohovoru, ktorým je SR viazaná, a ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonom. Predmetné odporúčanie bolo formulované vzhľadom na skutočnosť, že vytváranie týchto podmienok je záležitosťou, ktorá je zo strany Rady Európy pravidelne posudzovaná v rámci monitoringu implementácie Rámcového dohovoru a aj v rámci posledného kola monitorovania boli Slovenskej republike adresované pripomienky a odporúčania na zlepšenie implementácie záväzkov vyplývajúcich z čl. 15 Rámcového dohovoru.
49.	MIRRI	Odporúčame vypustiť, prípadne preformulovať znenie: „ÚSVNM však zároveň zastáva názor, že ÚPVS ako centrálna elektronická platforma na komunikáciu s orgánmi verejnej správy na celom území SR by mala umožňovať komunikáciu aj v jazykoch národnostných menšín nezávisle od znenia zákona č.	O	A

	184/1999 Z. z. Závazok zabezpečiť používanie menšinových jazykov, vrátane ich využívania v úradnom styku, totiž nevyplýva len z predmetného zákona, ale predovšetkým z Ústavy SR a medzinárodných dohovorov, ktorými je SR viazaná a ktoré majú prednosť pred vnútroštátnou legislatívou. ÚPVS predstavuje elektronickú alternatívu komunikácie s úradmi na celom území SR, vrátane oblastí, kde právna úprava garantuje právo používať v úradnom styku menšinový jazyk. Preto je dôležité, aby aj ÚPVS reflektoval jazykové práva občanov v súlade s požiadavkami obsiahnutými v zákone č. 184/1999 Z. z. na zabezpečenie komunikácie v týchto jazykoch. Len takýmto spôsobom sa môže zabezpečiť rovnaký prístup k elektronickým službám pre všetkých občanov a predísť tomu, aby digitalizácia viedla zároveň k zníženiu štandardu práv príslušníkov národnostných menšín v jazykovej oblasti. Digitalizácia verejnej správy má práve prispievať k zlepšeniu dostupnosti a kvality služieb pre všetkých, a zabezpečenie možnosti komunikácie v menšinových jazykoch je dôležitým článkom tohto procesu. Viacjazyčné zabezpečenie elektronických služieb na centrálnej úrovni môže navyše predstavovať spôsob, ako odbremeniť miestne orgány verejnej správy pri nie vždy jednoduchej úlohe zabezpečiť viacjazyčnú komunikáciu výlučne vlastnými kapacitami.“. ODÔVODNENIE: Článok 34 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) garantuje práva národnostných menšín, vrátane práva rozširovať a prijímať informácie v materinskom jazyku národnostných menšín či etnických skupín, pričom ide o tzv. blanketovú normu	
--	--	--

	splnomocňujúcu Národnú radu Slovenskej republiky na prijatie všeobecne záväzného predpisu so silou zákona, resp. v tomto prípade viacerých zákonov, vzhľadom na to, že obsahuje druhú vetu v znení „Podrobnosti upraví zákon“. Podľa čl. 34 ods. 2 písm. b) Ústavy SR občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa za podmienok ustanoveným zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo používať ich jazyk v úradnom styku, pričom podľa čl. 6 Ústavy SR používanie iných jazykov než štátneho jazyka v úradnom styku ustanoví zákon. Zákonomdarca predstavil všeobecnú úpravu vo vzťahu k čl. 34 ods. 2 Ústavy SR v čl. 34 ods. 1 Ústavy SR, a preto vykonanie ustanovení v odsekoch 1 a 2 vyžaduje formu zákona (štát si týmto určil spôsob vyžadovanej konkrétnejšej regulácie práv priznaných menšinám formou osobitnej úpravy v zákone). V čl. 34 Ústavy SR priznané ústavné práva by boli v praxi ťažko aplikovateľné, ak by neexistovali jasne stanovené pravidlá v podobe zákonnej úpravy podmienok ich realizácie. Úprava vyjadrená v čl. 34 ods. 2 písm. b) Ústavy SR je reakciou na skutočnosť, že pred jeho prijatím občania národnostnej menšiny nemohli plne využívať svoje právo komunikovať vo svojom jazyku (t. j. jazyku menšiny), pričom ten možno často stotožniť s ich materinským jazykom (ústne aj písomne), kritizovaná bola najmä nedostatočná možnosť občanov písomne sa v jazyku menšiny obracať na orgány štátnej správy a samosprávy. Výsledkom prijatých rozhodnutí a zmien je súčasná zákonná úprava, ktorá v reakcii na vyššie uvedené akceptuje a vytvára predpoklady na možnosť príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín v obci používať jazyk národnostnej	
--	--	--

	menšiny v ústnej aj písomnej komunikácii s orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a územnou samosprávou zriadenou právnickou osobou vrátane predkladania písomných listín a dôkazov. Zákonom (ktorého vznik predpokladajú blanketové normy Ústavy SR uvedené vyššie) zabezpečujúcim realizáciu čl. 34 ods. 2 písm. b) Ústavy SR je zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 184/1999 Z. z.“), ktorý upravuje pravidlá používania jazyka menšiny v úradnom styku a zvolených oblastiach. Zákon č. 184/1999 Z. z. upravuje, kedy možno používať jazyk menšiny v úradnom styku, a to v prípade, ak občania patriaci k menšine s trvalým pobytom v danej obci, tvoria podľa dvoch po sebe nasledujúcich sčítaniach obyvateľov v obci najmenej 15% obyvateľstva. V nadväznosti na vyššie uvedené odporúčame vypustiť, respektíve preformulovať predmetné ustanovenie, vzhľadom na to, že podľa čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať, iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Zároveň MIRRI SR koná v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov, ako aj s vyhláškou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky č. 335/2023 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o e-Governmente, keďže spĺňa zákonom určenú rolu správcu Ústredného portálu verejnej správy (ÚPVS) a správne odkazuje na kompetencie iných orgánov pri poskytovaní dokumentácie v	
--	--	--

		podobe formulárov a pod. v jazykoch národnostných menšín adresovaných na zverejnenie prostredníctvom ÚPVS.		
50.	MIRRI	Odporúčame zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov vo vete: „Vyhláška ukladá orgánom verejnej moci povinnosť zabezpečiť tvorbu informačného obsahu o svojej činnosti pre verejnosť za podmienok stanovených zákonom č. 184/1999 Z. z.“ nahradiť zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. ODÔVODNENIE: Podmienky ustanovuje zákon o e-Governmente, a to v ustanovení § 6 ods. 3 písm. a).	O	A
51.	ŠÚSR	K tabuľke č. 2 na str. 25-26 vlastného materiálu navrhujeme uviesť zdroj údajov "Štatistický úrad SR a".	O	A
52.	ŠÚSR	K obrázkom č. 11, 12, 13, 14, 15 na str. 112-114 vlastného materiálu navrhujeme upraviť mapy podľa obcí tak, aby zodpovedali reálnemu priestorovému rozloženiu osôb s daným materinským jazykom, alebo uviesť spodnú hranicu relatívneho intervalu, od ktorého sú obce v mape zobrazené. Odôvodnenie: V mapách nie sú zobrazené všetky obce, v ktorých majú pobyt osoby hlásiace sa k uvedeným materinským jazykom. Napríklad v mape 15 je vyznačených iba 9 obcí s obyvateľmi s nemeckým materinským jazykom, pričom viac ako 1 % podiel majú obyvatelia hlásiaci sa k nemeckému materinskému jazyku v 22	O	A

		obciach a nenulový podiel majú v 760 obciach. Podobne napríklad v mape 14 je vyznačených iba 12 obcí s obyvateľmi s ukrajinským materinským jazykom, pričom viac ako 1 % podiel majú obyvatelia hlásiaci sa k ukrajinskému materinskému jazyku v 82 obciach a nenulový podiel majú v 1050 obciach. Kontrolou údajov bolo zistené, že mapy zobrazujú iba tie obce, kde sa nachádza minimálne 3 % obyvateľov hovoriacich konkrétnym materinským jazykom, čo však nie je nikde uvedené. Mapy preto vizuálne podhodnocujú rozmiestnenie obyvateľov s daným materinským jazykom.		
53.	ŠÚSR	K obrázkom vlastného materiálu, na ktorých sú tematické mapy a pri ktorých sa uvádza zdroj "PRO CIVIS, o. z.", navrhujeme upraviť zdroj nasledovne: "Zdroj údajov: Štatistický úrad SR, Spracovanie údajov: PRO CIVIS, o. z.", ako aj doplniť copyright na mapové podklady (predpokladáme ©ÚGKK SR, YYYY), resp. doplniť aj "Hranice územno-správneho usporiadania © doplniť zdroj". Odôvodnenie: Ide o štandardné informácie, ktoré sa majú uvádzať pri tematických mapách.	O	A
54.	MVSR	Z formálneho hľadiska odporúčame na s. 98 správy uvádzať okresné úrady bez predložky „v“, keďže oficiálny názov okresného úradu predložku neobsahuje. Navrhujeme tiež názvy uvedených okresných úradov vypísať celým názvom.	O	A
55.	MVSR	Na s. 99 správy v časti týkajúcej sa vzdelávania je potrebné za slovo „podieľala“ vložiť text „v spolupráci so sekciou	O	A

		personálnych a sociálnych činností MV SR".		
56.	MVSR	Na s. 99 správy v časti „MV SR tiež uviedlo, že v roku 2024 sekcia verejnej správy ...“ je potrebné označenie sekcie „sekcia verejnej správy“ zmeniť na „sekcia personálnych a sociálnych činností“.	O	A
57.	Verejnosť	V časti Úvod navrhuje vypustiť posledný odsek, ktorý začína slovami Správa obsahuje aj prílohu s názvom. Odôvodnenie: Máme za to, že z hľadiska obsahu Správy (postavenie a práva príslušníkov národnostných menšín) príloha na str. 105 až 117 nie je potrebná.	O	N – Predmetná časť úvodu v krátkosti opisuje obsah jednotlivých častí Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024. Bolo by nekonceptné, ak by sa vynechala časť, ktorá rovnakým spôsobom predstavuje aj prílohu.
58.	Verejnosť	V piatom odseku časti 2.6 je aj veta „Upozornil na riziká návrhov noviel týkajúcich sa sprísnenia povinnosti používať štátny jazyk, hrozby neprimeraných pokút a snažil sa presadiť úpravy rešpektujúce jazykovú rozmanitosť v menšinových komunitách.“. Požadujeme text spresniť, aby bol jednoznačný pre informovanie členov vlády, vládu – ktorej je Správa určená. Odôvodnenie: Máme za to, že nie je jasné čo sa rozumie slovami „menšinové komunity“ (zrejme národnostné menšiny), nie je jasné čo to je „jazyková rozmanitosť v menšinových komunitách“, nie je jasné o aké rešpektovanie jazykovej rozmanitosti by vlastne malo ísť.	O	N – Ako v mnohých iných krajinách, aj na Slovensku sa používa viacero jazykov, vrátane jazykov, ktoré nie sú jazykmi oficiálne uznaných národnostných menšín. Niektoré národnostné menšiny alebo menšinové komunity, ktoré nie sú oficiálne uznanými národnostnými menšinami, pritom používajú viac jazykov alebo variantov jedného jazyka. Zákon o štátnom jazyku Slovenskej republiky sa dotýka aj používania týchto jazykov. Preto považuje ÚSVNM zvolenú formuláciu za vhodnú.
59.	Verejnosť	Vo vlastn. materiáli, časti Úvod požadujeme slová „výchovou a	O	ČA – ÚSVNM upravil text nasledovne: „výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných

	vzdelávaním národnostných menšín, ako aj ich účasťou na riešení vecí verejných“ zmeniť na „výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných menšín, ako aj účasťou príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín“. Zdôvodnenie: 1.) Podľa nás v školách sa vychovávajú a vzdelávajú občania(!) patriaci k národnostným menšinám /príslušníci(!) národnostných menšín/. 2.) Občania patriaci k národnostným menšinám (príslušníci národnostných menšín) sa zúčastňujú na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín – preto tu požadujeme spresniť text v nadväznosti na čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky.	menšín“. Neakceptovaná bola nasledovná časť pripomienky: „ako aj účasťou príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín“. V tomto prípade totiž pôvodná formulácia presnejšie vystihuje kolektívny rozmer výkonu práva na participáciu. Právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín sa síce podľa čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky garantuje jednotlivcom, avšak praktické vykonávanie tohto práva sa deje prostredníctvom zástupcov národnostných menšín ako celkov, prostredníctvom komunitnej reprezentácie. Tento rozmer práva na participáciu je reflektovaný aj v inštitucionálnej praxi v rámci Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny, ktorá je v súčasnosti jediným systematickým participačným mechanizmom pre národnostné menšiny v SR. V tejto Rade vystupujú členovia ako zástupcovia národnostných menšín ako celkov, a nie ako jednotlivci ani ako zástupcovia subjektov, ktorí ich nominovali, prípadne volili. Zároveň pripomíname, že právo príslušníkov národnostných menšín na účinnú účasť na verejnom živote sa nevzťahuje výlučne na rozhodovanie o otázkach, ktoré sa ich bezprostredne týkajú. Ako vyplýva z článku 15 Rámcového dohovoru o ochrane
--	---	--

				národnostných menšín, ktorým je Slovenská republika viazaná a ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonom, ide o širšie právo na zapojenie sa do verejného života spoločnosti ako takej. Tento širší rozmer práva na zapojenie sa do verejného života odráža aj znenie štatútu splnomocnenca vlády, ktorý vo svojom čl. 4 ods. 4 písm. c) ustanovuje, že splnomocnenec presadzuje posilnenie účasti príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí verejných.
60.	Verejnosť	V prvom odseku časti 1.1 požadujeme vety „Základom pre vnútroštátny legislatívny rámec práv príslušníkov národnostných menšín je štvrtý oddiel Ústavy SR, konkrétne články 33 a 34. Článok 33 zaručuje, že príslušnosť k národnostnej menšine alebo etnickej skupine nemôže byť dôvodom na diskrimináciu.“ zmeniť na: „Práva príslušníkov národnostných menšín sú ustanovené v druhej hlave štvrtom oddiele Ústavy SR, v článkoch 33 a 34. V článku 33 sa zaručuje, že príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu.“. Zdôvodnenie: Navrhujeme spresniť text Správy, aby jej text bol plne v súlade s ustanov. Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.		ČA – Formulácia prvej vety bola ponechaná v pôvodnom znení, keďže výstižnejšie reflektuje fakt, že Ústava SR predstavuje základ vnútroštátneho legislatívneho rámca práv príslušníkov národnostných menšín, no zároveň nevymedzuje všetky konkrétne práva ani nie je ich jediným zdrojom. O V druhej vete bolo navrhované znenie akceptované.

61.	Verejnosť	V časti 2.3 Správy splnomocnenca navrhujeme vypustiť vety: „Počas volebnej kampane sa dvaja najsilnejší kandidáti, Peter Pellegrini a Ivan Korčok, zamerali aj na voličov z radov maďarskej národnostnej menšiny, tieto odkazy boli však doplnkové a nepredstavovali dominantné prvky kampane ani medzi voličmi maďarskej národnosti. Avšak v závere kampane pred druhým kolom volieb sa posolstvá pre maďarských voličov zosilneli.“. Zdôvodnenie: Písať o odkazoch, posolstvách, zosilnených posolstvách je zbytočná úvaha. Máme za to, že právo občana K. Forróa prihlásiť sa za kandidáta na prezidenta SR (byť zvolený) jednoznačne bolo dodržané. Je vecou občanov SR, ktorého kandidáta zvolili.	O	N – Predmetné vety iba konštatujú, do akej miery boli voliči najväčšej národnostnej menšiny oslovení počas prezidentskej kampane. Neobsahujú hodnotiace úsudky, opisujú priebeh kampane vo vzťahu k národnostnej menšine, čo je relevantné z pohľadu ich zapojenia do politického života spoločnosti. Predmetné vety však boli preformulované tak, aby pôsobili konzistentnejšie.
62.	Verejnosť	V časti 1.1 Vlastného materiálu vetu „Keďže ucelená úprava v podobe všeobecného zákona o postavení príslušníkov národnostných menšín doposiaľ nebola prijatá, hoci to predpokladá článok 34 odsek 1 Ústavy SR, najznámejšou z existujúcich čiastkových úprav je zákon č. 184/1999 Z. z., ktorý sa venuje ich jazykovým právam.“ požadujeme zmeniť na „Zákon č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov ustanovuje pravidlá používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku a v oblastiach upravených týmto zákonom.“. Zdôvodnenie: a/ Máme za to, že z ustan. článku 34 Ústavy SR	O	ČA – ÚSVNM súhlasí, že Ústava SR v článku 34 neustanovuje povinnosť upraviť všetky práva národnostných menšín v jednom všeobecnom zákone. Ústavná úprava však jednoznačne predpokladá prijatie legislatívnej úpravy práv, ktoré sú v článku 34 uvedené. V súčasnosti však niektoré z týchto práv, nie sú zákonom upravené vôbec alebo len vo veľmi obmedzenej miere. Napríklad právo príslušníkov národnostných menšín zúčastňovať sa na riešení vecí, ktoré sa ich týkajú. Súčasná právna úprava

		nemožno dospieť k záveru, že článok 34 ods. 1 predpokladá, že má/musí byť prijatá ucelená úprava v podobe všeobecného zákona o postavení(??) príslušníkov národnostných menšín. Zrejme omylom sa takýto text dostal do Správy splnomocnenca, predloženej do medzirezortného pripomienkového konania. b/ UŽ 7. decembra 2019 minister M. Lajčák poslal list vtedajšiemu splnomocnencovi (Č.: 080177/2019-OLPR-1), v ktorom sa uvádza tiež: „Dovoľte vyjadriť presvedčenie, že rozsah práv osôb patriacich k národnostným menšinám je v Slovenskej republike nadštandardný. Domnievam sa, že z článku 34, odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky nevyplýva, že uvedená oblasť musí byť predmetom úpravy jednej vnútroštátnej normy.“. Zdroj: https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/vybor-pre-narodnostne-mensiny-a-etnicke-skupiny/zasadnutia-vnmes/?csrc=14535711862910718902 Príloha č. 5 k Zápisnici z 36. zasadnutia VNMES, konaného 23. januára 2020.		oblasti teda pozostáva z viacerých čiastkových predpisov, pričom najvýraznejším z nich je zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín. Aj z hľadiska prehľadnosti právneho poriadku je žiaduce vytvoriť ucelenejší právny rámec pre oblasť práv národnostných menšín. Práve preto bolo v minulosti uznesením vlády SR č. 15 z 12. januára 2022 uložené splnomocnencovi vlády pre národnostné menšiny pripraviť návrh zákona, ktorý by túto oblasť komplexnejšie upravoval. Táto úloha je stále platná a splnomocnenec na jej splnení pracuje. Z vyššie uvedených dôvodov bola pôvodná formulácia vety nahradená nasledovným znením: <i>„Zákonná úprava niektorých práv príslušníkov národnostných menšín, na ktorú odkazuje aj čl. 34 ods. 1 a 2 Ústavy SR, však doposiaľ nebola prijatá, resp. je realizovaná len v obmedzenom rozsahu. Najznámejšou z existujúcich čiastkových právnych úprav je zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, ktorý sa zameriava predovšetkým na oblasť jazykových práv.“</i>
63.	Verejnosť	V časti Prezídium Policajného zboru sa uvádza: „Zároveň však považuje [ÚSVNM] za dôležité poznamenať, že § 3 ods. 1 zákona č. 270/1995 Z. z. obsahuje výslovný odkaz na zákon č. 184/1999	O	N – § 2 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. jednoznačne stanovuje, že občania Slovenskej republiky, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine, majú

		Z. z., ktorý priznáva občanom patriacim k národnostným menšinám právo používať svoj jazyk v úradnom styku v obciach, kde tvoria najmenej 15 % obyvateľov. Z uvedeného vyplýva, že v takýchto obciach je príslušník PZ povinný umožniť príslušníkom národnostných menšín používať svoj jazyk aj v úradnom styku, pričom tieto prípady predstavujú zákonnú výnimku zo všeobecného pravidla uvedeného v § 3 ods. 1 zákona č. 270/1995 Z. z.“. Druhá vetu začínajú slovami „Z uvedeného vyplýva“ požadujeme zmeniť tak, aby bola v súlade s platným zákonom Slovenskej republiky. Odôvodnenie: 1.Zo zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov nevyplýva, že príslušník Policajného zboru (= policajt) je povinný v danej obci umožniť príslušníkom národnostných menšín používať svoj jazyk aj v úradnom styku, keďže útvary Policajného zboru nie sú miestne orgány štátnej správy. 2.Máme za to, že autori správy splnomocnenca by si mali vedieť, že v § 7 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov sa ustanovuje len: Ak príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície ovládajú jazyk menšiny, v obci podľa § 2 ods. 1 a môžu(!) používať jazyk menšiny pri komunikácii(!) s občanmi Slovenskej republiky, ktorí patria k národnostnej menšine.		právo v obciach, kde príslušníci tejto národnostnej menšiny tvoria aspoň 15 % obyvateľstva, používať v úradnom styku jazyk tejto menšiny. Ak je styk medzi občanom patriacim k národnostnej menšine a príslušníkom PZ úradným stykom, takýto občan má právo používať v úradnom styku jazyk národnostnej menšiny, to znamená, že má príslušník PZ zodpovedajúcu povinnosť zaistiť, aby si občan patriaci k národnostnej menšine mohol toto svoje právo uplatniť. Jedným zo spôsobov, ako je toto možné zaistiť, je priama komunikácia v jazyku národnostnej menšiny, preto sa v takýchto prípadoch uplatňuje výnimka z pravidla uvedeného v § 3 ods. 1 zákona č. 270/1995 Z. z. Ustanovenie § 7 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z., na ktoré pripomienkujúci subjekt poukazuje v odôvodnení sa logicky vzťahuje na komunikáciu, ktorá nie je úradným stykom.
64.	Verejnost'	V časti Policajného zboru požadujeme vypustiť vetu „ÚSVNM sa dlhodobo zasadzuje za to, aby boli budovy PZ, v ktorých prebiehajú správne konania, označené aj v jazykoch národnostných menšín v súlade s § 2 ods. 6 zákona č. 184/1999	O	N – Uvedená veta opisuje, o čo sa ÚSVNM dlhodobo zasadzuje. Útvary Policajného zboru sú orgánmi, pred ktorými prebieha úradný styk, preto je dôležité, aby bola reflektovaná požiadavka na ich

		Z. z.“. Zdôvodnenie: -Podľa nás ÚSVNM sa má dlhodobo zasadzovať za to, čo v skutočnosti je v platnom zákone, konkrétne v zákone č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov. -Autori správy splnomocnenca majú vedieť, že v zákone č. 184/1999 Z. z. je spojenie slov „orgán verejnej správy“ legislatívnou skratkou (pozrite ustan. § 2 ods. 3). Jednoznačne platí, že budovy útvarov Policajného zboru nemožno označovať aj v jazykoch národnostných menšín v súlade s § 2 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. -Plne súhlasíme so stanoviskom ministerstva vnútra: „MV SR v tejto súvislosti poukazuje na zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, podľa ktorého PZ plní špecifické úlohy v oblasti bezpečnosti a poriadku a nespadá do pôsobnosti zákona č. 184/1999 Z. z.“.		označovanie aj v jazykoch národnostných menšín. Text týmto spôsobom vystihuje pôsobenie ÚSVNM v danej oblasti.
65.	Verejnosť	Požadujeme v časti Prezídium Policajného zboru vypustiť vetu „Zároveň však ÚSVNM poukazuje na to, že samotné znenie zákona č. 184/1999 Z. z. nie je úplne jednoznačné. Pri interpretácii ustanovení § 2 ods. 1 a § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. možno dospieť k rozdielnym záverom o tom, ktoré orgány verejnej správy majú povinnosť zabezpečovať komunikáciu v jazykoch národnostných menšín.“. Odôvodnenie: - Pracovníci Úradu splnomocnenca majú vedieť, že útvar Policajného zboru nie je miestnym orgánom štátnej správy. -Podľa nás vo vzťahu k povinnostiam príslušníkov PZ a vo vzťahu k povinnostiam útvarom PZ pracovníci Úradu splnomocnenca nemožu dospieť k rozdielnym názorom pri	O	N – Ako je to zrejmé aj z textu Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024, ÚSVNM si je vedomý, že útvary Policajného zboru nie sú miestnym orgánom štátnej správy. § 2 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. však jednoznačne stanovuje, že občania Slovenskej republiky, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine, majú právo v obciach, kde príslušníci určitej národnostnej menšiny tvoria aspoň 15 % obyvateľstva, používať v úradnom styku jazyk tejto menšiny. Príslušné útvary Policajného zboru vedú správne konania aj v týchto obciach. Styk s verejnosťou v rámci týchto

		interpretácii ustanovení § 2 ods. 1 a § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov. V prípade pochybností sa pracovníci Úradu splnomocnenca zrejme môžu obrátiť na právne/legislatívne útvary Úradu vlády Slovenskej republiky.		konaní je nepochybne úradným stykom. Práve z tohto dôvodu ÚVNM v predmetnej vete poukazuje na nejednoznačnosť právnej úpravy, resp. na rozpor medzi § 2 ods. 1 a § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. Z tohto dôvodu je pasáž v správe, ktorá na predmetnú záležitosť poukazuje, dôležitá a opodstatnená.
66.	Verejnosť	V časti 2.2 požadujeme zmeniť text viet „Uvedené trendy poukazujú na potrebu zavedenia podporných mechanizmov, ktoré by umožnili efektívnejšiu účasť príslušníkov národnostných menšín na zákonodarnej úrovni. V súčasnosti totiž takéto opatrenia úplne absentujú a všeobecne uplatňované 5 % kvórum de facto znemožňuje menšinovým komunitám dosiahnuť primerané zastúpenie v zákonodarnom zbore.“. Zdôvodnenie: a) Ide o politické vyjadrenie autorov Správy splnomocnenca. Máme za to, že 5 % kvórum v prípade volieb do Národnej rady SR bolo optimálne v roku 2023 a je optimálne aj pre ďalšie voľby. b) Je len vecou občanov SR - voličov, že vo voľbách v roku 2023 strane s názvom „SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Národnosti. Régióny“ dali 130 183 hlasov (na kandid. listine bol aj terajší splnomocnenec vlády), strane s názvom „Maďarské fórum, Občianski demokrati Slovenska, Za regióny, Rómska koalícia, Demokratická strana“ dali 3 486 hlasov a strane s	O	N – Predmetná časť Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 opisuje dôvody výraznej podprezentácie národnostných menšín v NR SR. Účinná účasť na zákonodarstve je súčasťou práva na efektívnu participáciu podľa čl. 15 Rámcového dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná a ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonom. Na potrebu posilnenia účasti na rozhodovaní na celoštátnej úrovni upozornil aj Poradný výbor v rámci 5. kola monitoringu implementácie Rámcového dohovoru v SR. Text správy reflektuje na túto skutočnosť a uvádza jeden z možných spôsobov, ako možno účinnú účasť na tejto úrovni posilniť.

		názvom „Modrí, Most – Híd“ dali 7 935 hlasov.		
67.	Verejnosť	V prvom odseku časti Závěry a odporúčania navrhujeme vety „V jednotlivých častiach sa materiál zameriava na oblasť vnútroštátnych a medzinárodných záväzkov SR, participácie v oblasti kultúry, výchovy a vzdelávania národnostných menšín a odpočet ÚOŠS. Na základe analýzy dostupných informácií a spracúvaných údajov možno vyvodiť tieto závery:“ navrhujeme spresniť tak, aby zneli: „V jednotlivých častiach materiál informuje o vnútroštátnych a medzinárodných záväzkov SR, o dodržiavaní práva príslušníkov národnostných menšín spoločne s inými príslušníkmi menšiny rozvíjať vlastnú kultúru, práva príslušníkov národnostných menšín zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín, práva na ich vzdelanie v jazyku národnostnej menšiny, a to aj na základe podkladov od ministerstiev a ÚSVRK. Na základe analýzy dostupných informácií a spracúvaných údajov Splnomocnenec vyvodil tieto závery:“. Odôvodnenie: 1./ Navrhnutý text je potrebné spresniť, aby text verne popísal obsah správy Splnomocnenca. Máme za to, že národnostné menšiny sa nevychovávali. Nevzdelávajú. 2./ Navrhnuté vyjadrenie „možno vyvodiť“ je neurčité. Konkrétna osoba niečo vyvodila, došla k záverom.	O	ČA – Znenie navrhovaného textu bolo precizované a čiastočne zapracované do textu Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024. Bola preformulovaná časť, ktorá vymenúva konkrétne práva, keďže pripomienka ich vymedzuje príliš úzko, čo nezodpovedá vecnému rozsahu materiálu. Upravený text: <i>„V jednotlivých častiach materiál informuje o vnútroštátnych a medzinárodných záväzkoch SR v oblasti práv národnostných menšín, o dodržiavaní práv príslušníkov národnostných menšín v oblasti jazykových práv, výchovy a vzdelávania, práva na účinnú účasť vo verejnom živote so zvláštnym zreteľom na účasť v oblasti kultúry, a to aj na základe podkladov od ÚOŠS. Na základe analýzy dostupných informácií a spracúvaných údajov Splnomocnenec vyvodil tieto závery:“</i>
68.	Verejnosť	V záveroch a odporúčaniach, v druhej zarážke záverov Splnomocnenca navrhujeme vetu „Inštitucionálne formy participácie národnostných menšín prešli zmenou a vytvorila sa	O	N - Pôvodný text je v súlade so Štatútom RVNM a zároveň uvádza aj dôvod vzniku samostatnej Rady vlády pre národnostné menšiny. Navrhovaná formulácia by tento významový prvok vypustila,

	nová RVNM ako priamy poradný orgán vlády SR, ktorej hlavným cieľom je posilnenie agendy národnostných menšín vyčlenením problematiky zo širšej RVL P.“ spresniť tak, aby znela: „Inštitucionálne formy účasti príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín prešli zmenou a vytvorila sa nová RVNM ako stály odborný, poradný, koordinačný, konzultatívny a iniciatívny orgán vlády SR pre otázky týkajúce sa národnostných menšín, etnických skupín a ich príslušníkov. Odôvodnenie: Navrhujeme spresniť text záveru Splnomocnenca, aby veta v závere bola v súlade s platným Štatútom RVNM.	preto sa ponecháva pôvodné znenie.
69. Verejnosť	V Záveroch a odporúčaníach, v odseku o odporúčaníach navrhujeme vypustiť celú zarážku so znením „identifikovať a odstrániť z právneho poriadku obmedzenia, ktoré sa týkajú používania menšinových jazykov a ktoré v praxi odrádzajú od ich používania alebo znemožňujú ich zákonom predpokladané uplatnenie.“. Zdôvodnenie: Odporúčanie je nesprávne sformulované. Splnomocnenec vie, že občan patriaci k národnostnej menšiny (príslušník národnostnej menšiny) má právo okrem štátneho jazyka používať jazyk národnostnej menšiny. Tu sa však jedná o iné, a to, že občanom patriacim k národnostným menšinám (príslušníkom národnostnej menšiny) sa za podmienok(!) ustanoveným zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo používať ich jazyk v úradnom(!) styku.	N – Uvedené odporúčanie vyplýva z čl. 7 ods. 2 Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov, ktorou je SR viazaná. Jeho cieľom je odstrániť legislatívne a praktické bariéry, ktoré bránia alebo odrádzajú od uplatňovania jazykových práv. Odporúčanie je v súlade s medzinárodnými záväzkami SR a preto ÚSVNM O nevidí dôvod na jeho vypustenie. Na základe štatútu má splnomocnenec úlohu pripravovať, navrhovať a realizovať opatrenia v oblasti zachovania, rozvoja a podpory práv príslušníkov národnostných menšín a predkladať návrhy v rámci tvorby legislatívnych a nelegislatívnych opatrení súvisiacich s používaním jazykov národnostných menšín.

70.	Verejnost'	V odseku o odporúčaniach časti Závery a odporúčania požadujeme text zarážky so znením „posilniť inštitucionálne zabezpečenie poskytovania metodologickej pomoci v oblasti práv národnostných menšín na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni;“ zmeniť na: „posilniť inštitucionálne zabezpečenie poskytovania odbornej a metodologickej pomoci orgánom miestnej štátnej správy a orgánom územnej samosprávy pri vykonávaní zákona o jazykoch národnostných menšín zriadením organizačného útvaru priamo podriadeného vedúcemu Úradu vlády SR;“. Odôvodnenie: Úrad vlády SR má v zákone č. 184/1999 Zb. v znení neskorších predpisov a v zákone č. 575/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov určené viaceré povinnosti týkajúce sa práv občanov SR patriacich k národnostným menšinám. No doteraz v Úrade vlády SR zmenou Organizačného poriadku nebol zriadený osobitný organizačný útvar priamo podriadený vedúcemu Úradu vlády SR, ktorý by sa systematicky zaoberal problematikou práv občanov SR patriacich k národnostným menšinám a problematikou odbornej a metodologickej pomoci orgánom miestnej štátnej správy a orgánom územnej samosprávy pri vykonávaní zákona č. 184/1999 Z. z.	O	N – Cieľom odporúčania nie je otvárať diskusiu o úpravách organizačnej štruktúry Úradu vlády SR, ale zabezpečiť zefektívnenie a rozšírenie poskytovania metodologickej pomoci v oblasti práv národnostných menšín na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni prostredníctvom existujúcich štruktúr. Navrhovaná zmena formulácie zužuje rozsah metodologickej pomoci, pričom pôvodné odporúčanie je zámerne formulované široko, aby sa neobmedzovalo len na miestnu úroveň. Zároveň obsahuje navrhovaná zmena formulácie konkrétne organizačné riešenie, ktoré nie je predmetom odporúčania.
71.	Verejnost'	V časti 2.5.3 vetu „Oproti VNMES došlo aj k čiastočnej úprave mandátov v rámci komory národnostných menšín, aby sa lepšie zabezpečilo ich zastúpenie aj s ohľadom na rozmanitosť najväčšej národnostnej menšiny.“ navrhujeme zmeniť na: „Oproti VNMES došlo aj k zvýšeniu počtu členov v rámci komory národnostných	O	ČA – Formulácia bola spresnená nahradením výrazu „mandát“ vhodnejším termínom. Uvedená veta opisuje skutočnosť, ktorá nastala, a dôvod, ktorý stál za zmenou, preto ÚSVNM nevidí dôvod na vypustenie časti formulácie. Zároveň sa v nej nerieši reforma v počte členov, ale opisuje sa

		menšín.“. Odôvodnenie: a) Nemožno hovoriť o mandátoch. Členstvo v novej Rade vlády nie sú parlamentné, či iné voľby. b) Máme za to, že počty členov (7, 4, 3) zastupujúcich národnostnú menšinu v Rade vlády je potrebné upraviť. Možno sa čiastočne inšpirovať susednou Českou republikou, kde majú vydaný obdobný „Statut Rady vlády pro národnostní menšiny“. V ich štatúte sa uvádza: Počet členů za příslušnou národnostní menšinu je jeden nebo dva. Na dva členy v Radě dosáhne národnostní menšina v případě, že splní alespoň dvě z následujících kritérií: i) jazyk menšiny je chráněn podle Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, ii) menšina má nejméně 10 tisíc příslušníků podle posledního sčítání lidu (včetně započítání 2 národností), iii) menšina má více než 75 tisíc příslušníků podle posledního sčítání lidu (včetně započítání 2 národností).		existující stav a úpravy, ku kterým došlo v rozhodujícím období.
72.	GPSR	K vyššie uvedenému materiálu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky neuplatňuje pripomienky.	O	A
73.	Verejnost'	V časti Závery a odporúčania vetu „So zreteľom na vyššie uvedený vývoj možno konštatovať, že aj keď v oblasti inštitucionálnej ochrany práv príslušníkov národnostných menšín nastal určitý posun, naďalej pretrvávajú určité výzvy a úlohy, ktoré sú ÚSVNM dlhodobo známe, ale z legislatívnych, administratívnych alebo finančných dôvodov sa ich doteraz nepodarilo vyriešiť.“ navrhujeme zmeniť na: „So zreteľom na vyššie uvedený vývoj možno konštatovať, že v oblasti ochrany	O	ČA – Návrh bol akceptovaný po precizovaní nasledovným spôsobom: <i>„So zreteľom na vyššie uvedený vývoj možno konštatovať, že aj keď v oblasti inštitucionálnej ochrany práv príslušníkov národnostných menšín nastal určitý posun, naďalej pretrvávajú určité výzvy a úlohy, ktoré sa doteraz nepodarilo vyriešiť.“</i>

		národnostných menšín a práv príslušníkov národnostných menšín nastal určitý posun, no naďalej pretrvávajú určité výzvy.“. Zdôvodnenie: Navrhujeme spresniť navrhnutý text na základe skutočnej situácie. Z textu Správy pred časťou Závery a odporúčania podľa nás nevyplýva väčšie nedodržiavanie ustanovení zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.		
74.	Verejnost'	Požadujeme spresniť text zarážky s textom „kontinuálne, systematicky a bez prierahov zabezpečiť uplatňovanie jazykových práv v úradnom styku, v rámci digitalizácie verejnej správy, v oblasti dopravných značení, poskytovania zdravotnej starostlivosti, ako aj v súkromnom sektore;“ tak, aby text bol logický. Odôvodnenie: 1. Keď si príslušník národnostnej menšiny chce uplatniť právo použiť jazyk národnostnej menšiny v úradnom styku, môže si toto právo v rozsahu platného zákona kontinuálne, systematicky a bez prierahov uplatniť. 2. Pri digitalizácie verejnej správy sa postupuje podľa platného zákona. Pripomienkami z 8.8.2025 v rámci tohto medzirezortného pripomienkového konania MIRRI SR zaujalo jednoznačné a správne stanovisko k názoru ÚSVNM. 3. Nie je jasné, prečo a na základe ktorého ustanovenia zákona sú v odporúčaní uvedené slová „aj v súkromnom sektore“.	O	N – Predmetná veta v stručnej forme reaguje na zistenia a poznatky uvedené v predchádzajúcich kapitolách Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024, ktoré poukazujú na potrebu posilnenia a systematického zabezpečenia uplatňovania jazykových práv nielen v úradnom styku, ale aj vo vymenovaných oblastiach. Formulácia preto presne zodpovedá obsahu a logike správy.
75.	MZSR	Pripomienka k str. 15 – časť „Komisár Rady Európy pre ľudské práva“ navrhujeme upraviť znenie poslednej vety Pôvodné znenie: Počas svojej návštevy absolvoval terénny výskum na rôznych miestach na východe SR a následne uskutočnil stretnutia	O	A

		so zástupcami vecne príslušných ministerstiev, splnomocnencom vlády SR pre rómske komunity, verejným ochrancom práv a predstaviteľmi občianskej spoločnosti. Navrhované znenie: Počas svojej návštevy absolvoval terénny výskum na rôznych miestach na východe SR a následne uskutočnil stretnutia so zástupcami vecne príslušných ministerstiev, príspevkovou organizáciou MZ SR Zdravé regióny, splnomocnencom vlády SR pre rómske komunity, verejným ochrancom práv a predstaviteľmi občianskej spoločnosti. Odôvodnenie: zástupcovia organizácie vo významnej miere spolupracovali na programe Komisára, ako na terénnom programe tak aj pri následnom stretnutí.		
76.	MZSR	Pripomienka k str.91- časť „Asistenti podpory zdravia“ navrhujeme upresniť pôvodné znenie. Pôvodné znenie: MZ SR ako sprostredkovateľský orgán Programu Slovensko, zodpovedné za implementáciu fondov v programovom období 2021 – 2027, v roku 2024 podporilo projekt „Zdravé komunity“, ktorého cieľom je zlepšenie zdravotného stavu rómskej populácie prostredníctvom viac ako 300 asistentov podpory zdravia. Projekt sa podľa vyjadrenia MZ SR zameriava na zlepšenie prístupu obyvateľov z prostredia MRK, ktorých materinským jazykom je rómsky alebo maďarský jazyk, k zdravotným službám a informáciám prostredníctvom asistentov podpory zdravia, ktorí vykonávajú zdravotnú osvetu na komunitnej úrovni. V rámci siete nemocníc pôsobí štátna príspevková organizácia MZ SR Zdravé regióny, ktorá projekt zastrešuje, v spádových nemocniciach v okresoch, kde obyvateľstvo z prostredia MRK tvorí viac ako 20	O	A

	%. V týchto nemocniciach pracujú zamestnanci organizácie na pozícii asistenta podpory zdravia v nemocničnom prostredí. Asistenti podpory zdravia priamo v komunitách a asistenti podpory zdravia v nemocniciach pomáhajú rómskemu obyvateľstvu pri komunikácii s lekármi, v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, s edukáciou matiek vo vzťahu k starostlivosti o maloleté deti ako aj zdravotníckou asistenciou ostatným obyvateľom komunity. MZ SR uvádza, že na pozíciách asistentov podpory zdravia je znalosť jazyka cieľovej skupiny (rómsky, maďarský, slovenský) kvalifikačnou podmienkou na pracovnú pozíciu. Projekt bude trvať do roku 2029 a víziou MZ SR je, aby pokračoval aj v budúcom programovom období. V súčasnosti sa hľadajú nástroje na zvýšenie dopadov tohto projektu s cieľom integrácie tejto komunity do spoločnosti. MZ SR tiež uvádza, že okrem asistentov podpory zdravia, ktorí poskytujú podporu najmä pacientom z MRK a zdravotníkom, spolupracuje štátna príspevková organizácia Zdravé regióny aj so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva (ďalej len „SNSLP“). V rámci tejto spolupráce absolvovali v roku 2023 vybrané oblastné skupiny školenie o správnom podávaní podnetov pri podozrení na menej priaznivé zaobchádzanie alebo diskrimináciu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. MZ SR zároveň poznamenalo, že spolupráca so SNSLP prebieha aj prostredníctvom regionálneho manažéra podpory zdravia, ktorý poskytuje poradenstvo o možných diskriminačných praktikách alebo neprimeranosti prevádzkových pravidiel v konkrétnych zdravotníckych zariadeniach. V rámci tejto spolupráce uskutočnilo SNSLP v roku 2024 výjazdy do vybraných obcí, kde	
--	---	--

	priamo s klientmi diskutovali o ich skúsenostiach s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Navrhované znenie: MZ SR ako sprostredkovateľský orgán Programu Slovensko, zodpovedné za implementáciu fondov v programovom období 2021 – 2027, v roku 2024 podporilo projekt „Zdravé komunity“, ktorého cieľom je zlepšenie zdravotnej gramotnosti a podmienok pre zdravie marginalizovanej rómskej populácie. Aktivita projektu sú realizované najmä na komunitnej úrovni a v prostredí nemocníc. Projekt implementuje štátna príspevková organizácia Zdravé regióny. Na pozíciách asistentov podpory zdravia (ďalej len „APZ“) v marginalizovaných komunitách a v prostredí nemocníc je znalosť jazyka cieľovej skupiny (rómsky, maďarský, slovenský) základnou kvalifikačnou podmienkou na pracovnú pozíciu. APZ priamo v komunitách spolupracujú s lekármi prvého kontaktu pri podpore preventívnych programov a pri ochoreniach klientov. Spolupracujú s Operačným strediskom záchranej zdravotnej služby SR pri núdzových volaniach, kde často tlmočia z materinského jazyka klientov. Spolupracujú s príslušnými Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva pri výskyte infekčných ochorení (depistáž, pozývanie na testy, očkovanie a iné – v jazyku klientov). Podpora zdravia sa okrem jednotlivcov a rodín zameriava aj na skupiny ľudí a to najmä v spolupráci s miestnymi materskými, základnými a strednými školami ako aj s komunitnými centrami – aktivity prebiehajú podľa potrieb klientov v slovenskom, maďarskom alebo rómskom jazyku. V prípade, že skupinové osvetové podujatie vedie prizvaný	
--	---	--

	odborník (zdravotníci, medici, verejní zdravotníci a pod.), sú to práve APZ, ktorí v prípade potreby zabezpečujú tlmočenie a porozumenie preberaného obsahu cieľovou skupinou. Okrem uvedených spoluprác je každodennou náplňou práce asistencia klientom – meranie tlaku, teploty, osвета o chronických ochoreniach, dozor nad doliečovaním a pod. APZ v roku 2024 pôsobili vo vyše 270 obciach s prítomnosťou MRK. APZ v prostredí nemocníc pôsobia v 16 zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, najmä v spádových nemocniciach v okresoch, kde obyvateľstvo z prostredia MRK tvorí viac ako 20 %. Priamo v nemocniciach pomáhajú pacientom z prostredia MRK pri komunikácii s lekármi. Na požiadanie klienta taktiež pomáhajú s porozumením nevyhnutnej dokumentácii (lekárske správy, informovaný súhlas, špecifiká liečby, doliečovací režim a pod...) vykonávajú osvetové a edukačné aktivity, napríklad o starostlivosti o maloleté deti. Štátna príspevková organizácia Zdravé regióny spolupracuje aj so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva (ďalej len „SNSLP“). V rámci tejto spolupráce absolvovali v roku 2023 vybraní APZ školenie o správnom podávaní podnetov pri podozrení na menej priaznivé zaobchádzanie alebo diskrimináciu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V rámci tejto spolupráce SNSLP tiež v roku 2024 uskutočnilo výjazdy do vybraných obcí, kde priamo s klientmi diskutovali o ich skúsenostiach s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Všetky vyššie uvedené činnosti sú nízkoprahové a vzájomne prepojené a majú za cieľ eliminovať bariéry v prístupe k zdravotnej starostlivosti, jazykové bariéry nevynímajúc. Projekt bude trvať do roku 2029 a víziou MZ SR je, aby pokračoval aj v	
--	---	--

		budúcom programovom období. Organizácia Zdravé regióny priebežne hľadá a vyvíja nástroje na zvýšenie dopadov tohto projektu a to aj na základe vlastnej výskumnej činnosti (priebežné meranie dopadov) a uvádzania zistení do praxe. Odôvodnenie: Navrhované znenie presnejšie pomenúva cieľ projektu a jeho aktivity, aj vzhľadom na jeho význam v oblasti práv príslušníkov národnostných menšín.		
77.	MZSR	Pripomienka k str. 53 v časti Divadlá - upraviť názov. Oprava názvu „Jókaiho divadlo v Komárne – Komáromi Jókai Színház“ na Jókaiho divadlo v Komárne – Komáromi Jókai Színház. Odôvodnenie: precizovanie textu.	O	A
78.	MZSR	Pripomienka k str.2 v zozname skratiek - doplniť skratku "APZ". Zavedenie skratky „APZ – asistent/ka podpory zdravia v národnom projekte Zdravé komunity“ do zoznamu skratiek Odôvodnenie: zavedená skratka v navrhovanom znení časti „Asistenti podpory zdravia“.	O	A
79.	Verejnost	V časti Závery a odporúčania zarážku s textom „v rámci legislatívnej činnosti prihliadať na potreby príslušníkov národnostných menšín a zapojiť existujúce štruktúry do legislatívnej tvorby“ odporúčam vypustiť. Odôvodnenie: Domnievam sa, že navrhnuté opatrenie je formálne, nič vláde nehovoriace. Aktuálne štruktúry sa zapájajú do legislatívnej tvorby.	O	N – V predmetnom prípade ide o dlhodobú a priebežnú úlohu, ktorej pripomenutie je potrebné, pričom cieľom je, aby legislatíva zohľadňovala potreby príslušníkov národnostných menšín a zároveň vznikala na základe hľadania konsenzu medzi všetkými dotknutými stranami.

80.	MFSR	Správa mapuje postavenie a práva príslušníkov národnostných menšín, sumarizuje aktuálny stav a analyzuje oblasti, v ktorých nastal pokrok, resp. oblasti, v ktorých pretrvávajú určité výzvy a úlohy. Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov označil žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Vo vlastnom materiáli v časti „Záver a odporúčania“ (str. 103-104) sú uvedené odporúčania, ktorých realizácia môže mať negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy (napr. dbať na riadne zabezpečenie dostatočnej finančnej podpory; posilniť inštitucionálne zabezpečenie poskytovania metodologickej pomoci v oblasti práv národnostných menšín na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni a pod.). Upozorňujeme, že všetky prípadné rozpočtové dôsledky vyplývajúce z materiálu bude potrebné zabezpečiť v rámci schválených limitov výdavkov a počtu zamestnancov dotknutých kapitol štátneho rozpočtu, resp. subjektov verejnej správy na príslušné rozpočtové obdobie, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet. Uvedené vyjadrenie k rozpočtovej zabezpečenosti je potrebné uviesť v doložke v bode 10. Poznámky.	O	N – V predmetnom prípade ide o odporúčania a závery vyplývajúce z hodnotenia odpočtov a vývoja v danej oblasti, ktoré v tejto podobe nemajú záväzný charakter – a to ani v prípade, ak vláda SR Správu o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024 schváli. Potenciálne rozpočtové dôsledky môžu vzniknúť len v súvislosti s konkrétnymi opatreniami, ktoré by mohli byť prijaté v nadväznosti alebo v súlade s uvedenými závermi. Každé takéto opatrenie však podlieha samostatnému schvaľovaniu a samostatnému hodnoteniu jeho vplyvov, vrátane vplyvov na rozpočet verejnej správy (napríklad v prípade potenciálneho posilnenia inštitucionálneho zabezpečenia poskytovania metodologickej pomoci v oblasti práv národnostných menšín na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni).
81.	KBS	Vo vlastnom materiáli „Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2023 – 2024“ navrhujeme i) uskutočniť legislatívno-technickú korekciu pojmu „rodová rovnosť“ (v príslušnom gramatickom tvare, str. 15) na „rovnosť žien a mužov“ a ii) vypustiť pojem „rodová identita“ (v príslušnom gramatickom tvare, str. 14). Odôvodnenie: V texte vlastného materiálu žiadame vypustiť pojem „rodová identita“ a pojem „rodová rovnosť“ zmeniť na	Z	ČA – Na strane 14 bolo slovné spojenie „rodová identita“ odstránené skrátením zoznamu príkladov v zátvorke. Na strane 15 sa slovné spojenie „rodová rovnosť“ v príslušnom gramatickom tvare nemôže odstrániť, keďže ide o vetu, ktorá bola výslovne prebratá z materiálu, ktorý ÚSVNM poskytlo MZVEZ, v ktorom ministerstvo sumarizovalo priebeh 4. kola UPH SR. V texte sa predmetné

	rovnosť žien a mužov z dôvodu potreby zosúladenia materiálu s Ústavou SR, s pojmami uvedenými v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch, ktorými je SR viazaná a s primárnym právom EÚ. V texte navrhujeme používať právne korektné pojmy „muži, ženy, pohlavie“ a upustiť od používania pojmov odvodených od pojmu gender. Pojem „rod“, resp. „rodový“ v kontexte kategórií pohlavia – ženy a muži nie je v súlade s Ústavou SR, záväznými ľudskoprávnymi dokumentami, ktorými je SR viazaná. Ústava SR ani žiadny záväzný základný ľudskoprávny dokument nepozná pojem „gender“, ale používa pojmy muži a ženy, ako kategórie pohlavia. Ústava SR používa pojem „rod“ ako aj pojem „pohlavie“, pričom pojem „rod“ neodkazuje na kategóriu „žien a mužov“, keďže žena a muž sú kategórie pohlavia. Ústava SR používa pojem „rod“ v jeho obvyklom lingvistickom význame, ako je uvedené v Slovníku slovenského jazyka, teda s odkazom na predkov a potomkov, na líniu rodu, vo význame „pôvod, zrod“. Uvedený pojem je prevzatý z Všeobecnej deklarácie ľudských práv, v ktorej je použitý pojem „birth“ a nie pojem „gender“. Trestný zákon obsahuje osobitný motív spáchania trestného činu z „nenávisťi voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie“. Prípadne v § 130 ods. 7 písm. c) TZ obsahuje výpočet: „... voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské	slovné spojenie výslovne uvádzalo v tejto forme, pričom je presným prekladom anglického výrazu, ktorý sa vyskytuje v dokumentoch obsahujúcich odporúčania a dokumentoch zhrňujúcich priebeh 4. kola monitoringu, ktoré sú dostupné na stránkach OSN. V predmetnom prípade bude text doplnený o odkaz na materiály dostupné na stránkach OSN. Rozpor bol odstránený dňa 18. augusta 2025. Navrhované znenie bolo pripomienkujúcim subjektom odsúhlasené.
--	--	---

	vyznanie,...“. Pojem „rod“ z angl. gender sa nenachádza ani v zákone č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Zmluva o EÚ a Zmluva o fungovaní EÚ (a Charta základných práv EÚ) ako pramene primárneho práva v kvalite medzinárodnej zmluvy poznajú pojem „pohlavie“, v anglickom znení „sex“ a pojem „rovnosť medzi ženami a mužmi, – „equality between women and men“. V SR, ale ani v rámci EÚ neexistuje konsenzus, aby sa používal, prípadne zavádzal do právnej úpravy nový pojem gender alebo aby sa vytváral dvojité obsah pre pojem „rod“. Ak sa niektoré štáty v medzinárodnom priestore hlásia k zavedeniu sociálneho konštraktu „gender“, nevzniká z toho povinnosť ďalším štátom, aby predmetnú prax iných štátov akceptovali. Pre chybné používanie pojmu nemôže byť dôvodom argument, že určité dokumenty v právnom poriadku SR, prípadne sekundárne právne akty EÚ v (nie všetkých) jazykových verziách používajú nekorektné právne pojmy, ktoré nie sú obsahovo v súlade s primárnym právom EÚ, resp. vnášajú jazykovú neprehľadnosť a nejednotnosť do právneho systému. Niektoré členské štáty prekladajú anglický pojem „gender“ ako pohlavie, „gender identity“ ako pohlavná identita a „gender-based violence“ ako násilie páchané na základe pohlavia/násilie motivované pohlavím, atď. Slovenská republika uznáva a presadzuje rovnosť medzi mužmi a ženami, ako kategóriami pohlavia, avšak tzv. rodová terminológia oddeľuje pojem „rod“ od biologického pohlavia, čím zasahuje do otázok týkajúcich sa národnej identity SR, o ktorých neexistuje všeobecná zhoda v SR ani na úrovni členských štátov EÚ. V tejto súvislosti Národná rada Slovenskej	
--	--	--

	republiky (viacnásobným hlasovaním) odmietla rodovú ideológiu v rámci postupu Slovenskej republiky, ktorý bol uplatnený v prípade riešenia otázky ratifikácie tzv. „Istanbulského dohovoru“. V nadväznosti na rozhodnutie NR SR uplatnila prezidentka Slovenskej republiky postup odoslaním listu Rade Európy, v ktorom informuje o tom, že SR sa nemôže stať zmluvnou stranou Istanbulského dohovoru obsahujúceho rodovú terminológiu, a že dohovor nebude prezidentkou ratifikovaný (k tomu pozri napríklad https://www.teraz.sk/najnovsie/brief-prezidentka-informovala-radu-eur/450438-clanok.html). V súvislosti s predmetnou pripomienkou poukazujeme aj na skutočnosť, že pojem „rodová rovnosť“ nemá ustálenú právnu definíciu v slovenskom právnom poriadku ani v medzinárodnom práve. Na Slovensku nedisponujeme zákonnou definíciou rodovej rovnosti, ani doposiaľ nemáme jej samostatnú právnu úpravu. K tomu pozri: https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/2019-19-Odborne-stanovisko-chranene-dovody-pohlavia-a-rodu.pdf. V súvislosti s pojmom „rodová identita“ poukazujeme na to, že ani Všeobecná deklarácia ľudských práv, primárne právo EÚ a ani Ústava Slovenskej republiky v chránených záujmoch neuvádza tento pojem, ale obsahujú pojem „pohlavie“ alebo prípadne pojmy ženy a muži. Uvedený konštrukt nemá oporu ani v medzinárodnom práve a ani v ústavných zásadách Slovenskej republiky; je často predmetom len nezáväzných dokumentov a odporúčaní. K neexistencii právnej úpravy „rodovej identity“ poukazujeme primerane na článok: Erdosová, A. – Garayová, L. – Kováč, P.: Práva transsexuálov v medzinárodnom kontexte, výzvy pre slovenskú právnu úpravu, Justičná revue, 74, 2022, č.	
--	--	--

		6-7, s. 725-738., v ktorom sa uvádza, že: i) „rodová identita, rodový prejav ... nie sú výslovne chránené žiadnou medzinárodnou zmluvou“, ii) „Ani v jednom zo základných zmluvných dokumentov Európskej únie (Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie) nie je zmienka o rodovej identite.“, iii) „Podobný jav je zrejmý aj v Charte základných práv Európskej únie. Neobsahuje však konkrétny odkaz na rodovú identitu.“ Používanie pojmu "rodová identita" je z legislatívno-technického hľadiska neprípustné, nakoľko aj v zmysle § 3 zákona 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení nie je možné používať rovnaký pojem pre iný právny inštitút. Slovenský právny poriadok pozná pojem "rod" vo význame "pôvod", tak ako ho používa Ústava SR alebo odkazovaná Všeobecná deklarácia ľudských práv v anglickej verzii "birth", Trestný zákon používa pojem "pôvodu rodu" (t. j. rodinný pôvod či spoločenstvo potomkov jedných prarodičov), a teda pojem skutočná alebo domnelá "rodová identita" je nejasný a rovnako môže odkazovať na identifikáciu sa s určitou skupinou spojenou jedným pôvodom.		
82.	Verejnost'	V časti Závery a odporúčania, zarážku s textom „v rámci legislatívnej činnosti prihliadať na potreby príslušníkov národnostných menšín a zapojiť existujúce štruktúry do legislatívnej tvorby“ odporúčam vypustiť. Odôvodnenie: Domnievam sa, že splnomocnencom navrhnuté odporúčanie je formálne, nič vláde nehovoriace. Aktuálne	O	N – V predmetnom prípade ide o dlhodobú a priebežnú úlohu, ktorej pripomenutie je potrebné, pričom cieľom je, aby legislatíva zohľadňovala potreby príslušníkov národnostných menšín a zároveň vznikala na základe hľadania konsenzu medzi všetkými dotknutými stranami.

		štruktúry sa zapájajú do legislatívnej tvorby.		
83.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.1 (str. 12, ods. 3) navrhujeme vetu: „Jeho hlavným cieľom je vymedziť základné princípy, ktoré sa štáty zaviazali dodržiavať na zabezpečenie účinnej ochrany národnostných menšín.“ upraviť takto: „Jeho hlavným cieľom je vymedziť základné princípy, ktoré sa štáty zaviazali dodržiavať na zabezpečenie účinnej ochrany národnostných menšín a práv osôb patriacich k týmto menšinám.“. Odôvodnenie: Spresnenie textu v zmysle Komentára z Výkladovej správy Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín k hlavnému cieľu dohovoru.	O	A
84.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.2 (str. 14. ods. 2) navrhujeme vety: „Monitorovacia návšteva SR Výborom expertov sa uskutočnila začiatkom apríla 2025. Následne pripraví Výbor expertov hodnotenie periodickej správy obsahujúce aj odporúčania. Na toto hodnotenie potom nadväzuje odporúčanie Výboru ministrov, ktorým sa zavří proces posudzovania príslušnej periodickej správy.“ upraviť takto: „Monitorovacia návšteva SR Výborom expertov sa uskutočnila začiatkom apríla 2025. Následne pripraví Výbor expertov hodnotiacu správu o stave implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike. Na toto hodnotenie potom nadväzuje odporúčanie Výboru ministrov, ktorým sa zavří monitorovací proces posudzovania stavu implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike	O	A

		v sledovanom monitorovacom období.“ Odôvodnenie: Aktualizácia a spresnenie textu.		
85.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.3 (str. 15, ods. 1) navrhujeme vetu: „Ďalšie monitorovacie kolo ECRI, spolu s jej návštevou SR, sa uskutoční v roku 2025.“ upraviť takto: „V máji 2025 sa uskutočnila 7. monitorovacia návšteva ECRI v SR. Výsledkom návštevy bude monitorovacia správa, ktorá bude obsahovať prioritné a ďalšie odporúčania. Publikovanie správy sa predpokladá v júni 2026.“ Odôvodnenie: Aktualizácia a spresnenie textu.	O	A
86.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.3 (str. 15, ods. 2) vetu: „V dňoch 8. – 12. júla 2024 sa uskutočnila návšteva SR komisárom Michaelom O’Flahertym, ktorá sa zamerala najmä na dodržiavanie ľudských práv vo vzťahu k rómskej menšine (práva rómskych dievčat a žien v oblasti reprodukčného zdravia, životné podmienky, zabezpečenie bývania, inkluzívne vzdelávanie a zaobchádzanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní).“ navrhujeme doplniť o odkaz (pod čiarou) na príslušnú webovú stránku, ktorý znie: „Správa z návštevy komisára je dostupná na tejto webovej stránke: https://www.coe.int/sk/web/commissioner/-/slovak-republic-urgent-need-to-address-human-rights-of-roma-and-adopt-an-intergenerational-approach “. Odôvodnenie: Spresnenie textu.	O	A
87.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.3 (str. 15, ods. 4) vetu: „SR bola v rámci UPH predmetom štvrtého kola hodnotenia 6. mája 2024.“ navrhujeme doplniť o odkaz (pod čiarou) na príslušnú webovú stránku, ktorý	O	A

		zníe: „Dokumenty k univerzálnemu periodickému hodnoteniu SR sú k dispozícii na tejto webovej stránke: https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/upr/sk-index“. Odôvodnenie: Spresnenie textu.		
88.	MZVEZ SR	V časti I., 1.3, 1.3.3 (str. 16) navrhujeme pred časťou s názvom „Zmiešaná slovensko-maďarská komisia pre záležitosti menšín“ doplniť novú časť s názvom „Bilaterálna spolupráca pre záležitosti menšín“, ktorá zníe: „Bilaterálna spolupráca pre záležitosti menšín v Slovenskej republike je zarámcovaná Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými záväzkami SR. Občanom SR patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám je Ústavou Slovenskej republiky zaručený všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Bilaterálna spolupráca pre záležitosti menšín je inštitucionalizovaná do dvoch komisií – Zmiešanej slovensko-maďarskej komisie pre záležitosti menšín a Medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisie pre národnostné menšiny, školstvo a kultúru.“. Odôvodnenie: Spresnenie textu.	O	ČA – text bol doplnený v zmysle pripomienky, okrem druhej vety navrhovaného doplnenia, keďže obsah ústavnej úpravy je už vymedzený v kapitole 1.1.
89.	MZVEZ SR	Na str. 1 a str. 77 navrhujeme upraviť názov kapitoly „IV. Práva národnostných menšín v oblasti výchovy a vzdelávania“ takto „IV. Práva príslušníkov národnostných menšín v oblasti výchovy	O	A

		a vzdelávania“. Odôvodnenie: Zosúladenie názvu kapitoly s ďalšími kapitolami správy a samotným názvom Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín v zmysle čl. 4 ods. 1, písm. b) Štatútu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny.		
90.	MZVEZ SR	Na str. 1 a str. 89 navrhujeme upraviť názov kapitoly „V. Opatrenia ústredných orgánov štátnej správy na ochranu práv národnostných menšín“ takto „V. Opatrenia ústredných orgánov štátnej správy na ochranu práv príslušníkov národnostných menšín“. Odôvodnenie: Zosúladenie názvu kapitoly s ďalšími kapitolami správy a samotným názvom Správy o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín v zmysle čl. 4 ods. 1, písm. b) Štatútu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny.	O	ČA – názov kapitoly bol v zmysle inej pripomienky zmenený na „Opatrenia ústredných orgánov štátnej správy na dodržiavanie práv príslušníkov národnostných menšín“, čím sa splní aj účel predmetnej pripomienky.
91.	MZVEZ SR	V celom texte správy žiadame nahradiť slová „práva národnostných menšín“ slovami „práva príslušníkov národnostných menšín“, s výnimkou kontextu zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Odôvodnenie: Zosúladenie terminológie s platnou vnútroštátnou legislatívou a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky.	O	ČA – V texte bolo slovné spojenie „práva národnostných menšín“ nahradené spojením „práva príslušníkov národnostných menšín“ v zmysle pripomienky, okrem prípadov, kde sa toto spojenie vyskytuje ako časť názvu inštitúcie/podujatia a prípadov, kde sa predmetné slovné spojenie používa v tvare „oblasť práv národnostných menšín.“ Slovné spojenie „oblasť práv národnostných menšín“ považuje ÚSVNM za plne súladnú s Ústavou SR, ktorej štvrtý oddiel vo svojom názve

				používa pojem „práva národnostných menšín a etnických skupín“. Predmetné slovné spojenie sa nachádza aj v zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, konkrétne v § 24 ods. 1 písm. e), ktorý takisto hovorí o „oblasti práv národnostných menšín“. Pojem „oblasť práv národnostných menšín“ vyzdvihuje konkrétnu právnu/legislatívnu doménu, ktorá zahŕňa určité práva, bez toho, aby naznačoval, o aké konkrétne práva alebo typy práv ide. Z pohľadu ÚSVNM preto nie je badateľný zásadný rozdiel medzi použitím spojenia „oblasť práv národnostných menšín“ a napríklad spojenia „oblasť práv príslušníkov národnostných menšín“. Zároveň však ÚSVNM zastáva názor, že ak ide o označenie určitej právnej oblasti, je vhodné používať najjednoduchšiu z obsahovo totožných foriem. Tento prístup reflektuje aj Ústava a kompetenčný zákon.
92.	MŠVVaM SR	Navrhujeme upraviť 1. odsek kapitoly 4.5, aby bolo zrejmé, že projekty uvedené nižšie patria do kompetencie Oddelenia vzdelávania národnostných menšín, Odboru podpory formálneho vzdelávania, NIVAM Bratislava, Pluhová 8, Bratislava – Nie pracoviska Komárno: • Projekt „Inovatívne vzdelávanie učiteľov	O	A

		s cieľom zvýšiť ich interkultúrne kompetencie vo vzdelávacom procese rómskych žiakov. V rámci tohto projektu boli vytvorené učebné materiály so zameraním na rómsky jazyk, rómsku kultúru a rómsku históriu. Boli organizované vzdelávacie tréningy pre pedagogických zamestnancov a odborných pracovníkov so zameraním na rómsky jazyk, rómsku kultúru, rómsku históriu, interkultúrnú výchovu, ľudské práva a demokratické občianstvo. • Projekt „Inovácie v odbornej príprave pedagogických a odborných zamestnancov v kontexte inkluzívneho vzdelávania v školách so žiakmi z rómskych komunít“ so sloganom InkuRoma má za cieľ, prostredníctvom tvorby publikácií so zameraním na rómsky jazyk a budovania inkluzívneho vzdelávacieho prostredia a školení pedagogických a odborných zamestnancov, prispieť k uplatňovaniu práva Rómiiek a Rómov vzdelávať sa vo svojom materinskom jazyku a zabezpečiť tak kvalitné vzdelávanie a väčšiu podporu rozmanitosti v školách.		
93.	MŠVVaM SR	Navrhujeme doplniť aj ďalšiu aktivitu, ktorou je, že s účinnosťou od 1. septembra 2023 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR schválilo dokument „Rámcové učebné plány a vzdelávacie štandardy vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania“, ktorý určuje obsah a rozsah vzdelávania aj pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny. Tento dokument je významným krokom k zabezpečeniu rovnakého prístupu k vzdelávaniu aj pre žiakov z prostredia národnostných menšín, ktorí si chcú doplniť nižšie stredné vzdelanie po ukončení povinnej školskej dochádzky. V praxi sa uplatňuje v týchto prípadoch: • základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej	O	A

	menšiny, ktoré v dennej forme štúdia poskytujú vzdelávanie osobám, ktoré ukončili povinnú školskú dochádzku bez získania nižšieho stredného vzdelania a chcú si ho doplniť podľa § 31a zákona č. 245/2008 Z. z., • stredné odborné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ktoré v rámci nižšieho odborného vzdelávania umožňujú jeho získanie formou komisionálnej skúšky. Schválenie a sprístupnenie tohto rámcového dokumentu je dôležitým systémovým krokom smerom k podpore vzdelávacích príležitostí pre príslušníkov národnostných menšín, ktorí z rôznych dôvodov nezískali základné vzdelanie v riadnom čase. Dokument je dostupný na: https://www.minedu.sk/data/att/187/27302.caec38.pdf Odôvodnenie: Doplnenie uvedenej aktivity považujeme za dôležité z hľadiska zachytenia systémových krokov, ktorými sa rozširuje prístup k vzdelávaniu aj pre osoby z prostredia národnostných menšín, ktoré si chcú dodatočne doplniť nižšie stredné vzdelanie. Zverejnenie rámcových učebných plánov a vzdelávacích štandardov pre získanie nižšieho stredného vzdelania od 1. septembra 2023 má priame dôsledky aj na školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ktoré realizujú vzdelávanie podľa § 31a zákona č. 245/2008 Z. z. alebo v rámci nižšieho odborného vzdelávania. Z pohľadu národnostnej politiky ide o opatrenie, ktoré posilňuje rovnosť príležitostí vo vzdelávaní a zároveň prispieva k sociálnemu začleneniu tých, ktorí z rôznych dôvodov nezískali základné vzdelanie v štandardnom veku. Zaradenie tejto aktivity do Správy zabezpečí, aby bol tento pokrok riadne zdokumentovaný a reflektovaný v rámci	
--	---	--

		hodnotenia verejných politík vo vzťahu k právam príslušníkov národnostných menšín.		
94.	MŠVVaM SR	Navrhujeme upraviť terminológiu v celej časti textu vrátane nadpisu „špeciálne triedy bez škôl“ na „samostatne zriadené špeciálne triedy pri zdravotníckych zariadeniach“. Odôvodnenie: Použitý výraz „špeciálne triedy bez škôl“ je terminologicky nepresný a môže pôsobiť zavádzajúco, keďže triedy vždy fungujú v nejakej organizačnej štruktúre, aj keď nie sú súčasťou samostatnej školy. Navrhovaný pojem „samostatne zriadené špeciálne triedy pri zdravotníckych zariadeniach“ lepšie odráža skutočný právny a organizačný charakter týchto tried, ktoré sú zriaďované pri zdravotníckych zariadeniach najmä pre deti so zdravotným znevýhodnením, no nefungujú ako samostatná škola. Obdobne sa používa terminológia aj v prípade zriadených tried pri diagnostickom centre. Úprava terminológie prispeje k zvýšeniu odbornej presnosti a zároveň zamedzí možným nedorozumeniam pri interpretácii obsahu správy.	O	A
95.	MŠVVaM SR	V správe absentuje samostatné zhodnotenie postavenia predprimárneho vzdelávania poskytovaného v jazykoch národnostných menšín. Správa sa zameriava výlučne na základné a stredné školy, čím vynecháva tú časť sústavy škôl, ktorá zohráva zásadnú úlohu pri zachovávaní a rozvíjaní jazykovej identity detí patriacich k národnostným menšinám už od najskoršieho veku. Navrhujeme doplniť samostatnú podkapitolu alebo analytickú pasáž zameranú na predprimárne vzdelávanie v	O	A

	materských školách, v ktorých sa výchovno-vzdelávacia činnosť uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny alebo v štátnom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny. Táto časť by mala obsahovať aspoň: - počet materských škôl s výchovno-vzdelávacou činnosťou v jazyku národnostnej menšiny podľa jednotlivých jazykov, - počet detí, ktoré sú vzdelávané v týchto materských školách, - regionálne rozmiestnenie týchto materských škôl podľa krajov. Odôvodnenie: Materské školy sú podľa § 3 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. súčasťou sústavy škôl a školských zariadení a v zmysle § 27 toho istého zákona poskytujú predprimárne vzdelávanie ako prvý stupeň výchovy a vzdelávania. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. sa výchova a vzdelávanie môže uskutočňovať aj v jazyku národnostnej menšiny, a to aj v materskej škole. Zákon č. 596/2003 Z. z. v § 1 a § 6 výslovne uvádza materské školy ako súčasť siete škôl, na ktorú sa vzťahuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a školskej samosprávy. Navyše, v štatistikách Ministerstva školstva (RIS) sa každoročne eviduje počet materských škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a počet detí, ktoré tieto školy navštevujú. Táto evidencia sa využíva pri nastavovaní financovania aj pri posudzovaní súladu so štátnou jazykovou politikou. Nedostatkom správy je, že tieto dáta neboli využité, a predprimárne vzdelávanie nebolo do analytickej časti zaradené, hoci: - v iných častiach správy sa podrobne analyzuje sieť ZŠ a SŠ s vyučovacím jazykom menšiny, - predprimárne vzdelávanie priamo ovplyvňuje úspešnosť detí z menšinových komunít pri prechode do	
--	--	--

		základných škôl, - v niektorých oblastiach (napr. rómske komunity) ide o kľúčový nástroj predchádzania školského neúspechu a segregácie. Zaradenie tejto oblasti do správy je vhodné pre zabezpečenie komplexnosti hodnotenia uplatňovania práv príslušníkov národnostných menšín a zároveň zodpovedá záväzkom Slovenskej republiky podľa čl. 14 Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín a čl. 8 Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov.		
96.	MŠVVaMR	Prosíme opraviť 2. vetu v 1. odseku: ...a 6 zahraničných vysokých škôl. Odôvodnenie: Podľa výročnej správy za rok 2023 malo oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území SR 6 zahraničných vysokých škôl.	O	A
97.	MŠVVaMR	V správe sa opakovane používa pojem „deti“ alebo „študenti“ aj v súvislosti so základným a stredným vzdelávaním, čo nie je v súlade s terminológiou používanou v platnej legislatíve. Podľa § 16 zákona č. 245/2008 Z. z. sa predprimárne vzdelávanie poskytuje deťom v materských školách, zatiaľ čo primárne, nižšie stredné a stredné vzdelanie získavajú žiaci v základných a stredných školách. Navrhujeme upraviť terminológiu v celej správe tak, aby bola v súlade s legislatívou, a to najmä: - v častiach o základných a stredných školách nahradiť pojem „deti“ pojmom „žiaci“, - pojem „deti“ ponechať iba v kontexte materských škôl a predprimárneho vzdelávania, - ak sa chce použiť súhrnný výraz, odporúča sa formulácia „deti a žiaci“, ale iba tam, kde sú zároveň zahrnuté materské, základné a stredné	O	A

		školy, - pojem študent ponechať len pri osobách navštevujúcich vysokú školu.		
--	--	--	--	--

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná

Z – zásadná